

Brassói Lapok

XL. évfolyam
50 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1934. évi március 3

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK SZATMÁRT!

Párisban sohasem lesz fasizmus

A fasiszta forradalom Párisban, a szocialista forradalom Bécsben megbukott. Mindakettő elkésett, elmulasztotta a pszichológiai pillanatot. Párisban a német Hitlerre kitérése előtt kellett volna a fasiszta elemeknek próbálkoznia, ha célt akartak érni. Most már teljesen ki van zárva, hogy Franciaországban akár a legkisebb sikereket is elérjék. Az angol-német-olasz manipuláció itt poruljárt. Február 6-án a köztársasági gárda beletört a fasiszta tüntetőkbe. A gépfegyvertűz eredménye közel husz halott és többszáz sebesült. A fasizmus receptjét különben Franciaországban soha sem fogják megérteni. Az a sok gyerekes banditagesztus, amivel a fasizmus itt német módszer szerint operálni akart, a kirakatok betörése, utcái órák összetörése, járókelők ok nélküli megtámadása, a csendesen aperitívező és kávézó polgárok a terraszokról való elijesztése, szerelmes párok szétrebbentése, mind olyan súlyos és ostoba izléstelenség, amelyek a fasizmust párisi premierén megbuktatták volna akkor is, ha itt politikailag még időszerű lehetne.

Jóllehet Daladier átadta helyét Doumerguenak, Chiappe azért aligha lesz rehabilitálva. A Doumergue-kormány is őszintén republikánus és nem fasiszta, Herriot is egyik tagja az új kormányának, ekinél személye a demokrácia garanciája. Valószínű különben, hogy a hangulat lecsillapodása után megint a parlamenti többség veszi át a hatalmat, úgyhogy a Doumergue-rezsimet mindenki rövid átmenetnek tartja.

Semmi kétség sem fér hozzá: itt az antiszemitizmus főlényesen győzött a camelots, de roi, a briscards és a croix de feux összes maszlagai és félig-meddig Hitler-himnuszai dacára. Páris mégis hiú maradt a forradalmi tradícióhoz. A ráció romantikája, vagy ha úgy tetszik, a romantizmus rációja lehet anakronizmus, lehet cápis az európai fasizmus zord sivatagában, ámde még él, megvan. Maga a munkásság segített ezt a tényt bebizonyítani a fasizmus őrzőgő hiveinek. Annak a hétnek, amely február 6-tól február 15-ig eltelt kevesebb munkás-és rendőráldozata volt, mint fasiszta hulla. Bizony úgy hullt el a Concordeon egy fiatal fasiszta orvos-főhadnagy, egyik kórház orvosa, a köztársasági gárda gépfegyvertűztől, mint ha nem katonatiszt lenne Párisban, hanem munkás Berlinben. Szegény fiú, honnan tudta vola rövid eszével, hogy az angol-német-olasz maffia zughóse volt? Ő azt hitte, hogy a francia gloire-ért harcol a nemzetközi hazátlan bitangok ellen, ámde a kormány és a köztársasági gárda itt már masképpen vélekedett. A fasizmus itt elkésett. Nem akarja se a munkás, se a vagonos szatócse, se a vásárcsarnok gazdag kofája, se a nehéziparos, de ma már Louis Dreyfuss, a dúsgazdag tőkepénzes sem, amióta az Action Française, a L'Antijuif és sok-sok, a külföldi fasiszta pénztáraktól finanszírozott hazafias sajtó mindennap lángot okád elene és Párisban küldi. Nem igen akarja itt

A szakértők csak Párisban készítik el végleges jelentésüket a romániai helyzetről

Hirek szerint a kormány 3 évi türelmi időt és 25 százalékos mérséklést igényel a külföldi hitelezőktől

Bukarest, március 2.

A külföldi szakértők befejezték munkájukat és a hét végén eltávoznak az országból. Bucsuzól felkérték a Nemzeti Bankot, készítsen részükre pontos táblázatot a romániai iparosok és importőrök illetve exportőrök külföldi adósságairól. A Nemzeti Bank ecélből felhívást bocsá-

tott ki a kereskedőkhöz és iparosokhoz, hogy a kért adatokat 5 napon belül jelentsek be.

A szakértők a jelentést Románia fizetőképességéről csak Párisban készítik el.

A román kormány álláspontját illetőleg hírlik, hogy

a Párisba küldött román delegáció 3 évi „türelmi időt” kíván a hitelezőktől, a külföldi kötelezettségek 25 százalékos mérséklése mellett.

A negyedik évben azután Románia megkezdene a csökkentett adósság pontos törlesztését.

Nyugodtan telt el Habicht hadüzenetének határnapja

Mussolininak nincs szándékában Ottó trónrasegitése

Bécs, március 2

Habicht-nak, a Németországba menekült osztrák náci vezér „hadüzenetének” a határnapja, február 28, aránylagos nyugalomban telt el Ausztriában. Kiseb zavargások, erőltet próbálkozások ugyan akadtak, nagy általánosságban azonban az osztrák nemzeti szocialisták meg sem kísérelték azt a puccsot, amelyre Habicht biztatta őket. Nyugalomban telt el a nap a bajor-osztrák határ mentén is, ahová Dollfuss kancellár katonai csapatokat vezényeltetett fel, mert attól tartott, hogy a németországi osztrák náci különítmény esetleg betörésre gondol.

Grätzban felrobbant néhány papiros mozsár és búzbomba. A papirmozsarak okoztak kárt is, sőt egy ember meg is sebesült, a lakosság maga azonban nagyon higgadt és fegyelmezett volt és semmi jelét sem adta annak a szándékának, hogy hajlandó volna kiállani a náci előretörés érdekében. Innsbruckban horogkeresztes zászlót bontottak ki, a karhatalom azonban gyorsan közbelépett, a zászlót elkobozta s a tüntetőket őrizetbe vette. Este a várossal szemben levő hegyen horogkereszt alakul tűz gyulladt ki. A karhatalom itt is közbelépett, de a tűz gazdái már eltűntek. Az elfogott zavargókat gyűjtőtáborba szállítják.

A Habsburg-ügy

A Habsburg-ügy körüli izgalmak egyelőre elcsendesedtek. Ennek egyik oka Ottó nyilatkozata lehet, a másik pedig az, hogy Habicht február 28-ra vonatkozó fenyegetése eléggé lekötötte a közvéleményt s az érdeklődés és az izgalom inkább a nemzeti-szocialisták felé fordult:

a fasizmust más, mint félrevezetett kölykök és a Deterding-Rothermere-Thyssen stb. kasszájából pénzelt reakciós elemek.

Ausztriában azonban Rothschild tulsoká finanszírozta Starhemberget, Németországban a D-bankok és Goldschmidt igen

vajjon mernek-e tenni valamit.

A külföldi sajtó is tudomásul vette a cáfoló nyilatkozatokat. Az olasz sajtó, elég erőlesen jelentette ki, hogy Mussolininak semmi szándékában nincs Ottó trónraültetése. Vihart most már csak

HABSBURG OTTÓ,

akiből az új jelentések szerint mégsem lesz király.

Starhemberg herceg nyilatkozata kavargat. A császárság visszaállítását ugyan a Heimwehr-parancsnok sem tartja időszerűnek most, nyilatkozatában azonban éppen eléggé hangsúlyozta azt is, hogy teljes elégtételt kíván szolgáltatni a Habsburg-háznak, amelyet szerinte igen nagy igazságtalanság ért.

Érthető, ha Starhemberg nyilatkozata nem nagyon nyugtatta meg azokat az államokat, melyek a Habsburgok újbóli trónraültetésétől irtóznak. Párisban is, de a kisantant államok sajtójában is hangoztatják, hogy ha nincs is napirenden a Habsburg-császárság visszaállítása, Ausztriában ma már olyan uralmi rendszer van, amely ebben az irányban dolgozik, hiszen Starhemberg herceg tulajdonképpen nem cáfolta a szándékot, csak azt, hogy Ottó trónraültetése közeli célkitűzés volna.

Németország és Csehszlovákia ügye

Nyilván ugyanezzel a kérdéssel kapcsolatban a francia sajtó közölt olyan híreket is, hogy Németország sméltelen támadást kizáró egyezményre tett volna ajánlatot Csehszlovákiának.

Ezt a hírt most úgy Prágából, mint Berlinből cáfolják. Prága azt mondja, hogy Németország részéről ebben a kérdésben egyenes megkeresés egyáltalában nem érkezett sem most, sem ezelőtt. Az utóbbi időben történtek ugyan német részről tapogatózások s ezek iránt cseh kormánykörökben elég előzékenység is mutatkozott, a további lépések azonban elmaradtak.

osztrák munkásság, hanem Franciaország fogja megmenteni, a német fasizmustól. Tán nem is olyan sokára. Drága ára lesz: ágyu, tank, gáz...

Páris, február vége.

Silbermann Jenő

A Stavisky-ügy legújabb nagy eseménye

Meg akarták gyilkolni Frot volt belügyminisztert

Egy 15 éves gyereket jelöltek ki a gyilkosság végrehajtására
Miniszterek a Stavisky-ügy vizsgálóbírója előtt

Páris, március 2.

Prince Albert párisi főügyész meggyilkolásának hullámai még nem csendesedtek el, a Stavisky-botrány talán csak most áll az érdeklődés középpontjában, amikor szerdán ismét újabb merénylet híre kavarta fel a párisi közhangulatot.

A merénylet ezúttal nem a hírhedt kalandor maffiájának műve, mert kétséget kizárólag meg lehet állapítani, hogy jobboldali hazafias alakulatnak a kezét kell benne keresni. Aldozatul pedig nem kisebb embert szemeltek ki a hazafiasság rosszul értelmezett fogalmától, ettől a veszedelmes mákonytól megkötözték összeesküvők, mint Frot volt belügyminisztert. A merényletről azonban a rendőrség idejében tudomást szerzett és a Frot meggyilkolásával megbízott orgyilkosjelöltet idejében, szinte az utolsó pillanatokban tette ártalmatlanná.

A párisi rendőrfőnökség politikai osztálya megtudta, hogy egy csupa kiskorú diákokból összeverbuvált hazafias szövetség tagjai

el akarják tenni láb alól Frot volt belügyminisztert.

A hazafias alakulat tagjai ugyanis öt okolják azzal, hogy a párisi tüntetések alatt a jobboldali alakulatok megmozdulását is könyörtelenül vérbefojtották. Éppen ezért bosszút esküdtek a volt belügyminiszter fejére és elhatározták, hogy sorshúzás után a diákszövetség egyik tagját küldik ki a kiszemelt áldozat meggyilkolására.

A kiszemelt diák, mindössze 15 éves gyermek, töltött revolvert kapott. Azzal felsurrant Frot lakásának folyosójára és várta az alkalmas pillanatot megbízatásának végrehajtására.

Közben azonban a rendőrfőnökségen tudomást szereztek az összeesküvésről s onnan habozás nélkül erős készültséget küldtek ki a volt belügyminiszter védelmére. A detektívek futólépésben rohantak fel a volt belügyminiszter lakása elé s ott, az előszoba ajtaja előtt megtalálták a 15 éves kisdíákot, akinek gyilkos szerepet osztott ki a hazafias diákszövetség. A fiúcskát — akinek nevét még nem közlik a jelentések — azonnal lefogták és megmozdították. A töltött revolvert megtalálták nála. A kis merénylőt azonnal beszállították a rendőrfőnökségre, ahol valószínűleg fogták. A fiúcska a kérdések pergőtüzében beismert annyit, hogy valóban beszélni akart a volt belügyminiszterrel a párisi véres tüntetések ügyében.

Beszélni akart vele azért, mert annak a szövetségnek tagjai, amelybe ő is tartozik, Frot volt belügyminisztert tartja felelősnek a polgárvér kiöntéséért. Arra azonban, hogy a beszélgetéshez miért volt szüksége töltött revolverre, a fiúcska nem adott kielégítő feleletet.

A Stavisky-maffia és a hazafias jobboldal kissé messze esnek egymástól világnézet dolgában. De abban az egyben még is megegyeznek, hogy homlokegyenest ellenkező céljaik szolgálatában a vérbosszu eszközét igen hatásos elintézési módnak tartják.

HÁROM MINISZTER A VIZSGÁLÓBÍRÓ ELŐTT

Beszámoltunk már arról, hogy a Doumergue-kormány minisztertanácsa kedden este elhatározta, hogy Dalimier volt közügyügyi minisztert vád alá helyettesíti azzal a következménnyel sem törődik, ha a volt minisztert le is kell tartóztatni a vizsgálóbírói kihallgatás után.

A bayonnei vizsgálóbíró már ki is küldte az idézőt Dalimier-nek. Vele egyidőben kapott megbízást az előző kormányok

két tagja: Serre és Durand is. Mindketten kereskedelemügyi tárcát viselték.

Minthogy azonban a mentelmi jog mind a három volt minisztert védi, a szenátus 9 tagú bizottságot küldött ki Dalimier, Serre és Durand kiadatásának elintézésére. Ez a bizottság dönt majd arról, hogy a három volt miniszternek eleget kell-e tennie a vizsgálóbíró idézőjének. Párisban biztosra veszik, hogy a bizottság kiadja a volt minisztereket, akik közül Dalimiernek letartóztatását már bizonyosnak is tartják.

A bayonnei vizsgálóbíró egyébként újra idézőt küldött Rita Georgnak, a bécsi operetténekesnőnek is, akit azzal gyanúsítanak, hogy Stavisky kémkedési üzemeiben nyújtott segítőkezet. Stavisky özvegyét is újra kihallgatásra idézték be.

Ezek a Stavisky-ügy legújabb fejezetei. A legvéresebb és legszörnyűbb fejezet azonban, a dijoni gyilkosság ügye, még mindig rejtély. A rendőrség minden erőlködése kárba vész Prince Albert gyilkosságainak kézrekerítésére.

A KAMARA MEGSZAVAZTA AZ ÚJ KÖLTSÉGVETESI TERVEZETET

A kamara szerda esti ülésén befejezték a költségvetési javaslat vitáját s a költségvetést 465 szavazattal 118 ellenében megszavazták.

Az ezévi francia költségvetés végösszege közel 50 milliárd frankot tesz ki. Ebből azonban — legalábbis papírfORMÁBAN — mintegy 10 millió frank bevételi többlet mutatkozik.

Még mindig nem találják Popovici képviselő gyilkosát

A bukaresti rendőrfőnök beismeri, hogy a fővárosi rendőrség nem áll hivatalos magaslátán

Bukarest, március 2.

Popovici Eusebiu képviselő meggyilkolása ügyében a nyomozás még mindig nem jutott eredményre. Csütörtökre virradó éjszaka ugyan letartóztattak még két embert, akiknek vallomása nyomán a rendőrség az ügy megoldását reméli. Neveket a hatóságok még nem közölték, de annyit nyilvánosságra hoztak, hogy a lefogottak egyike, egy szobafestő pontos adatokat szolgáltatott a gyilkosról. Állítólag egy fiatal bukovinai a tettes, övé a gyilkosság színhelyén felejtett kalap is.

Újabb jelentések szerint már elfogták a bukovinai fiatalembert is, Bodnariu, a képviselő volt szolgálja személyében, a ki elbocsátása után is gyakran fordult meg a házban. Bodnariu azonban tagadja hogy bármi köze lenne a gyilkossághoz.

A gyilkossággal kapcsolatban különben igen érdekes nyilatkozatot adott Marinescu ezredes, bukaresti rendőrfő-

fektus. Marinescu egyszerűen és őszintén kijelentette, hogy

a fővárosi rendőrsége bizony nem áll hivatalos magaslátán, de hát ez nem is lehetséges.

Hiszen a mai Bukarest lakossága háromszorosa a háború előttiének, viszont a rendőrség létszáma változatlan maradt. Nem is szólva arról, hogy még ez a kis számú rendőrség is el van halmozva idézők kihordásával és egyéb igazságszolgáltatási teendőikkel.

A vizsgálóbíró a bukaresti rádióból felhívást intézett a nagyközönséghez, hogy aki bármilyen utbaigazítást tud adni a nyomozás megkönnyítésére, jelentkezzen a hatóságoknál.

A fővárosi sajtóban pedig ismét megjelentek a szokásos karrikaturák, amelyek a bukaresti rendőrséget csipkedik a nyomozás reménytelensége miatt.

Kulcsár Tibor sehogysem akar tudni a betétkönyvhamisításról

A nagyváradi szélfűrészi a sorozatos kihallgatás sem töri meg

Nagyvárad, március 2.

A balsikerrel végrehajtott kolozsvári valutafüzetek rajtavessztett és rendőrkézre került Kulcsár Tibor kihallgatása még mindig nem ért véget a nagyváradi rendőrség bünyűi osztályán.

Cherbetiu komisár, a bünyűi osztály főnöke ma újra kihallgatásra vezettette elő Kulcsárt, akinek most már mindössze arról kellett volna számot adnia, hogy miképpen, micsoda agyafurtsággal követte el a betétkönyvhamisítást, amely a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak majdnem 7 ezer pengő kárt okozott.

A keresztkérdések azonban hatástalanul pattannak le a szélfűrészi. Kulcsár elkeseredetten védekezik és tagadja, hogy a betétkönyvet meghamisította volna. Míg a kolozsvári 72 ezer lejes csalás minden részletéről könnyedén számolt be és semmit sem tagadott, ezen a ponton megmakacsolta magát és semmiképpen sem akarja vállalni azt, hogy hamisítást követett el. Szilárdan kitart amellett, hogy a pénzt maga vitte fel Budapestre és tette be szabályszerűen a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankba.

— Akkor mégis miért szökött meg Nagyváradról, ha ennyire tisztának látta az ügyet a

hamisítási botrány kipattanása után? — kérdezte tőle Cherbetiu komisár.

— Félttem, hogy nem tudom bizonyítani ártatlanságomat, — válaszolta Kulcsár.

A kihallgatás ma is eredménytelenül végződött, mert Kulcsár semmiképpen sem volt hajlandó elárulni, hogy miképpen került az eredetileg 5 pengőre kiállított betétkönyvbe a 7 ezer pengőre szóló tétel.

Kulcsár kertelés nélkül beszélt arról, hogy mik voltak a tervei szökése után. Elmondotta, hogy a kolozsvári svájci frank-üzlet zsák-mányával Csernovicba akart menni. Az volt a szándéka, hogy egész sereg embert fogad fel ügyökhöz valami árucikk forgalombahozatalára.

— A jelentkezők között minden bizonnyal lett volna olyan is, aki valamennyire hasonlít reám, — válaszolta ravasz tervét a rajtavessztett világszaló. — Annak megmagyaráztam volna, hogy az üzlet érdekében utlevelet kell szereznie, azt pedig én vettem volna birtokba és tovább menekültem volna Csernovicból is. Az volt a tervem, hogy Dél-Amerikáig meg sem állok.

Kulcsár Tibor kihallgatása még nem ért véget s azt tovább folytatják mindaddig, amíg részletes vallomást nem tesz a betétkönyvhamisításról.

Bélrenyhesség és vérkeringési zavarok

kiseb-nagyobb csomókat okozhatnak a bél nyílásban. Ha nem vesszük számba ezt a — legtöbbször viszketési ingerrel járó jelenséget — gyakran kifejlődik egy nagyon fájdalmas aranyér. A leghelyesebb volna megelőzni és már az első jeleknél „Goedecke“-féle

ANUSOL ARANYÉRKUPOKAT

használni, azonban már előrehaladott aranyérnél is gyorsan és biztosan segítenek ezek az orvosok által legjobbnak elismert Anusol-kupok. Kaphatók gyógyszer-tárakban.

Újabb kormányválság Spanyolországban

Madrid, március 2.

Spanyolország újra politikai nehézségek közé került. A kormányban jelentkező nézeteltérések egyre nagyobbak s a kormányválság veszélye egyre nő. Hírek szerint a radikálispartí belügy- és pénzügy-miniszter lemond. A jelek arra mutatnak, hogy a jobboldali pártok teljes kormányválság előidézésére készülnek.

Megtörtént a 20 évre ítélt Renoiu kapitány lefokozása

Bukarest, március 2.

A kémkedésért huszévi kényszermunkára ítélt Renoiu kapitány lefokozásának szomorú aktusa — amint utólagosan értesülünk — hétfőn délután megtörtént. A lefokozást egy katonai csapattest jelenlétében hajtották végre. Az ítélt kaptány rettenetes letört és beteg ember benyomását keltette. A lefokozás után a kapitányt visszahelyezték a börtönbe.

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorfégésnél, fejbőrfégésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetesen „Ferenc József“ keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

A meghosszabbított moratórium-törvény végleges szövege

Bukarest, március 2.

Végre, február 28-án megszületett a március elsején lejáró mezőgazdasági és városi moratóriumot június 1-ig meghosszabbító törvény. Tekintettel a képviselőház által eszközölt módosításra, szerdán a szenátus nyílt megbeszélése a törvényt, amelynek végleges szövege a következő:

1. Meghosszabbítatik 1934 június 1-ig az a határidő, amelyen belül az 1933. április 14-iki, mezőgazdasági és városi adósságok rendezését tartalmazó törvény 1. szakasza alá tartozó adósok az ott meghatározott kamatokat, a törvény hatálya alá eső adósságok után, fizetni kötelesek.

2. Az ugyanazon törvény 4. fejezetében felsorolt adósok a félévi részleteket június 1-től kötelesek fizetni.

3. A fenti törvény 5. és 6. fejezetében szereplő adósok a törvényben előírt ajánlatokat 1934 június 1-ig tehetik meg s az adósságaik fedezésére megállapított részletek fizetését is akkor kötelesek megkezdeni.

4. Az 1933. április 14-iki törvény 12. fejezetének j. bekezdésében felsorolt követelések csak a zálogba adott papirokon hajthatók végre.

5. Az 1933. április 14-iki törvény 29. fejezete 2. bekezdésének rendelkezései alkalmazandók a városi telekhitelintézetekre is, de csak az eljárás alatt álló ingatlan odaítélését illetően.

Az ingatlanok a hitelező általi birtokbavétel esetén, az adós-tulajdonos nem lakoltatható ki az ingatlanból, vagy annak általa elfoglalt részéből.

6. A peresítési és végrehajtási eljárásnak az 1933. április 14-iki törvény 29. szakasza 2. bekezdésében előírt felfüggesztése érvényes a fellebbezés semmitörvényszerűségében is.

7. Teljes egészében szentesítést nyernek az 1933. november 29-iki 3048 számú királyi dekrétum rendelkezései.

*

A fenti törvény lényegében meghosszabbítja a jelenlegi állapotot június 1-ig. Ami a végleges adósságrendezést illeti, Sassu földművelésügyi miniszter szerdán délután kijelentette a szenátusban, hogy 10-12 napon belül a konverzió végleges törvénye a törvényhozó szervek elé kerül.

Egy angol képviselő lehülyézte az egész parlamentet

London, március 2. A munkanélküliek vasárnapi nagy éhségfelvonulásáról mintegy 100 munkanélküli továbbra is Londonban és együtt maradt, hogy küldöttségként vigye az illetékesek elé a Hyde-parkban hozott határozatokat. A küldöttséget nehezen bár, de beengedték az alsóház szerda esti ülésére, természetesen a karzatra. Ez azonban nem ment simán: Mac Goven munkaspárti képviselő és a ház elnöke között kinos összetűzés keletkezett, amelynek később még kinosabb folytatása volt.

Az ülés megkezdése után ugyanis a munkaspárti képviselő tiltakozott az ellen, hogy az alsóházba csak választékosan öltözött embereket akarnak beengedni s azokat a szegény munkásokat, akik éltlen-szemjant gyalogoltak a hidegben Londonba, azok előtt be akarták csukni az ajtót. A házelnök figyelmeztette a képviselőt, hogy azt a hangot, amit használ, a házszabályok nem engedik meg. Mac Goven erre magából kikelt és kiáltotta az elnök felé:

— Pokolba a ti átkozott házszabályaitokkal! Pokolba veletek és az egész hülye parlamenttel!

Az elnök erre megvonta a szót, mire Goven kivonult az ülésteremből, az ajtóban azonban még visszakiáltotta:

— Pokolba ezzel az egész hülye parlamenttel!

Robbanás egy katonai gyakorlaton

Ploesti, március 2. A ploesti 7-ik gyalogezred szerdán délutáni gyakorlatozásai közben eddig kiderítetlen okokból harminc kiló dinamit felrobbant. Az irtózatossá erejű robbanás megölte Stănescu szakaszvezetőt és halálosan megsebesítette Vlad Constantin közkatona.

Rajtuk kívül egy őrnagy, egy hadnagy és több közkatona megsebesült.

Vizsgálat a kolozsvári iparkamaránál

Kolozsvár, március 2. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetősége rendkívüli ülést tartott azoknak a vádaknak a kivizsgálására, amelyeket a Kamara volt elnöke, Iliescu bankár sorakoztatott fel az ő megválasztása előtti vezetőség ellen. Iliescu megválasztását annakidején megfélemlítették, az illetékes hatóságok a fellebbezésnek helyt adtak s új elnököt küldtek ki a kamara élére.

A rendkívüli közgyűlést most az új, kinevezett elnök hívta össze, Iliescu vádjai ügyében. A vádak szerint a régi vezetőség a Kamara új székházának építése körül követelt volna el szabálytalanságokat és visszaéléseket. A rendkívüli ülésen Iliescu fenntartotta vádjait, mire a vezetőség két bizottságot küldött ki a kérdés megvizsgálására és jelentéstételre.

Kitűzték a képviselői és szenátori pótválasztások határidejét

Bukarest, március 2. Rövidesen több pótválasztást tartanak az országban. Emlékeztet, hogy a közéleti tanácsok négy kormánypárti szenátora lemondott, elégtételt óhajtva adni az ellenzéknek, amely a választási visszaélésekről panaszkodott. Továbbá megürit halálos folytán három képviselőség, Ilfov, Buzau és Radautimegyében és Arges megyében a közéleti tanácsok szenátor-sága.

A pótválasztások a szenátori üresedésre március végén, a képviselőségekre pedig április 2-án lesznek. Teodorescu, az új ipar és kereskedelemügyi miniszter Hunyadmegyében jelölteti magát szenátornak. Kétséges, hogy a kormány részéről állítanak-e jelöltet a radautimegyei képviselőségre, amely tudvalevőleg Popovici Eusebiu kormánypárti képviselő meggyilkolása után vált szabaddá.

A kormány annakidején kijelentette, hogy a négy közéleti tanács szenátori állására nem állít új jelöltet. Ezzel szemben liberális körökben most azt hangoztatják, hogy jelölni kellene a négy helyre, hogy ezzel is megcáfolják a vádaskodásokat. Az egyik helyre Teodorescu már küldtembe is indul.

Kolozsváron Krenner Miklóst, Nagyváradon Hegedüs Nándort ítélte el a bíróság államellenes izgatásért

Krenner dr. egy hónapot, Hegedüs Nándor 3 napi fogházat kapott

Kolozsvár, március 2.

Még a múlt év tavaszán eljárás indult dr. Krenner Miklós ellen egy vezércikk miatt, mely „Kisebbségi harangszó” címen jelent meg az Ellenzék husvéti számában. Dr. Krenner Miklós kifogásolt cikkét Budapesten írta, ahol nagybetegen feküdt egyik szanatóriumában. Cikkében a kisebbségek helyzetével foglalkozott és bőven fejtegette azokat a világnézeti áramlatokat, amelyek áthullámanak az erdélyi magyarság tömegein s a melyek sodrában — Krenner dr. írása szerint — az itteni magyarságnak meg kell találnia a kiegyenlítő középutat, a mit különös politikai és gazdasági helyzete is parancsol. Dr. Krenner Miklós a transzilvánizmus eszméiségének keretei között látja az erdélyi magyarságnak ezt az egyedül lehetséges útját s ezzel az erdélyi szellemiséggel magyarázza cikkében a dunai államok konföderációjának szükségességét.

A mely gondolatoktól telített husvéti cikk magára vonta az ügyészség figyelmét s pár héttel megjelenése után meg is indult az eljárás dr. Krenner ellen.

Az ügy hónapokig elhúzódott, először Láni, majd Ciugudeanu ügyész képviselte a vádat, de soha nem került ítéletre a sor.

Az ügyészi álláspont az volt, hogy a „Kisebbségi harangszó”-nak szimbolikus értelme van s éppen ebben rejlik az államellenes izgatás, magában a címben. Az ügyész — más-más tárgyalásokon — úgy magyarázták a dolgot, hogy dr. Krenner Miklós a „Kisebbségi harangszó” kifejezést irredecenta céllal használta s cikkében határozottan kifejezte, hogy ezeknek a harangoknak fel kell támadniuk s meg kell szólalniuk. Az ügyész a transzilvánizmus gondolatát jelképező harangszót úgy magyarázta, hogy ez alatt Krenner a kisebbségi magyarság feltámadását érti olyanformán, hogy Erdélyt visszaesetlné Magyarországhoz s ezzel feltámadnának azok a bizonyos rudas „harangok”: a magyar kisebbség.

A legutóbbi törvényszéki ülés csütörtökre, március 1-re halasztotta az ítélet kihirdetését a dr. Krenner ügyében. Csütörtökön délelőtt 10 órakor meg is történt az ítélet kihirdetése, amely megdöbbentően hangzik: dr. Krenner Mik-

lóst államellenes izgatásban bűnösnek mondták ki, 1 hónapi fogházra, 2 ezer lej pénzbüntetésre, politikai jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélték.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg dr. Klein Miksa védőügyvéd fellebbezett, az elítélt dr. Krenner Miklós pedig kijelentette a törvényszék előtt, hogy nem érzi magát bűnösnek és az ítélet tarthatatlannak minősíti.

Nagyvárad, március 2.

Nagyváradon Hegedüs Nándor került bíróság elé, ugyancsak egy vezércikkért. Hegedüs Nándor kifogásolt vezércikkében a székelyföldi iskolásélelmekről írt és tiltakozott az ellen, hogy magyarul nem tudó tanítókat neveznek ki a Székelyföld magyar falvaiba.

A törvényszék csütörtökön tárgyalta le a Hegedüs Nándor ügyét s államellenes izgatás címén 3 napi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen egy a vád, mint a védelem fellebbezést jelentett be.

★

Kellő tisztelettel a bíróságok iránt várjuk a fellebbezési fórumok döntését és korrekcióját.

A görög keleti püspöki kar infószózata az ifjúsághoz

Harc az idegenből importált eszmék ellen

Bukarest, március 2.

A napokban kelt ki Frențiu Valér püspök a szenátusban a Duca-gyilkosság megrendezői és mindazok ellen, akik ilyesmire nevelik az ifjúságot. Ez a magas helyről jövő intés és elítélés, a fasiszta szellemű terrorselekmények ellen, most megismétlődött egy pásztorlevél formájában, amelyet a görög keleti egyház színdusa intézett az egész papi karhoz és a hívőkhöz.

A pásztori körlevél mindenekelőtt méltatja a meggyilkolt miniszterelnök érdemeit. Az ország rengetegét veszített vele. Majd rátér az ifjúság problémájára és annak igazi szerepére.

— Az ifjúságnak egyetlen kötelessége van, — ugymond, — tanulni és előkészülni, hogy annak idején majd a társadalom szolgálatába állíthassa tudását úgy szociális, mint technikai téren.

Az ifjúságnak román nemzeti és keresztény szellemben kell nevelkednie, de a rend és fegyelem elvetése nélkül. Az ifjaknak nem szabad idegenből kölcsönözni eszméket felkarolni.

A pásztorlevél helyteleníti azután, hogy az ifjúság, hivatása teljesítése helyett politikai küzdelmekbe veti magát, kifejezést ad azon meggyőződésének, hogy az elvakítottak csak egy kis részét teszik ki az ifjúságnak, majd felhívja a papi kart, hogy vessen latba minden tekintélyét és befolyását az erőszakoskodások és az erkölcsök elvadásása ellen.

A pásztorlevelet Miron patriarka, Pimen mitropolita, Nicolae, Nectarie, Gurie, Vartolomeu, Lucian és Románia többi püspökei írták alá.

A földcsuszamlás maga alá temetett egy 8 gyermekes családot

Két gyermeket holtan, a szülőket és egy gyermeket súlyos sebekkel huztak ki a romok alól

Budapest, március 2.

A Budapesttől nem messze fekvő Rákoscsabán megrendítő szerencsétlenség történt. A tavaszi olvadások következtében egy dombocskára, amelynek tövében Lutzo István nyolcgyermekes földműves kis vályogháza állott, megcsuszamlott, maga alá temette a kis házat és lakói közül is ötöt.

maga alá temette a kis házat és lakói közül is ötöt.

A szomszédok azonnal megkezdtek a mentési munkálatokat. Két gyermeket holtan, a gazdát, a gazda feleségét és az egyik gyermeket súlyos sérülésekkel szedték ki a föld alól.

A szerencsétlenség idején az egész család együtt volt s így különös véletlennek köszönhető, hogy a többi gyerek sértetlenül, vagy egészen jelentéktelen sérülésekkel került ki a halálvesedelemből.

Óráról-órára növekszik az árvízveszély

Főleg az Ókirályságban fenyegető a helyzei

Bukarest, március 2.

Részletesen beszámoltunk arról, hogy a hirtelen beállott meleg idő következtében az ország több nagy városa komoly árvízveszélybe került. A folyók kiáradt vizet több falut elöntött és sok helyt földcsuszamlást okozott.

A csütörtöki nap folyamán befutott jelentések az árvízveszély növekedéséről számolnak be.

számolnak be.

A jelentések szerint a szerdáról csütörtökre virradó éjszaka folyamán a Vaslui és a Barlad folyók több méterrel megnöttek, több helyt kiáradtak és falvakat árasztottak el.

Vaslui városát komoly veszély fenyegeti. A vasuti állomást teljesen körülvette a vízár. Félni lehet attól, hogy a feltartó-

tathatatlan víztömeg teljesen ellepi az állomást és a környékén levő értékes anyagokkal telelt raktárakat.

Éppen ilyen komoly az árvízveszedelem Barlad városában is. Mindkét város alsó negyedeit körül fogta a víz. A hatóságok felszólították a külső részek lakóit, hogy mentseik meg vagyonukat, hagyják el házaikat és húzódnak beljebb, a kevésbé veszélyeztetett területekre. A kitelepített fedél nélkül maradt szerencsétlen emberek között irtózatossá az elkeseredés és a fejetlenség.

Nagy méretet öltött az árvízveszedelem Jasi városban és környékén is. A megáradt víz elérte a külvárosokat. Ezelőtt két évvel Jasi városának külső részeit borzalmas árvíz árasztotta el. Az elöntött és összeomlott házak lakóit a városi tanács akkor a város másik végére telepítette és ott ideiglenesen összetákolta barakokban zsúfolta össze. Az árvízkarosultak nem bírták ezt az életet és így inkább a víz elhúzódása után visszaköltöztek régi házaikba.

Most ezek az emberek újra végigélnek a két évvel ezelőtti árvíz borzalmait.

Rettenetes jelenetek játszódnak le közöttük.

Jasi városában 2 ezer házat fenyeget pusztulás.

Báti városban 200 ház van víz alatt.

A Bukarest—Jasi vasutvonal egy részét is fenyegeti az áradat. Az összegyűlt víz állandóan mossa a töltést, úgy, hogy félni lehet attól, hogy ezen az utvonalon teljesen megszakad a közlekedés.

A tábla is helybenhagyta a sikkasztó szatmári rendőrtiszt egy évre és két hónapra szóló ítéletét

Nagyvárad, március 2.

Csütörtökön délelőtt a nagyvárad tábla is letárgyalta Pinche Romulus szatmári alkomszár sikkasztási ügyét.

Az alkomszár hónapokkal ezelőtt felvette a szatmári rendőrségi alkalmazottak fizetését, de a legénység 130 ezer lejt nem osztotta ki, hanem zsebre vágta, majd a pénz egy részét elmulatta.

Az alkomszár felettesei természetesen azonnal felfedezték a sikkasztást s törvény elé állították Pinche Romulust. A törvényszék annak idején 1 évi és 2 hónapi fogházra ítélte a súlyosan megtevődött rendőrségi altisztet, aki azonban fellebbezett az ítélet ellen. A nagyvárad tábla csütörtöki tárgyalásán helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

Prince tanácsos világraszóló tragédiájának bonyodalmai

„A GYLKOS?... ÁLDOZATA MELLETT
A TETTEST KERESI!”A szegény, tehetetlen, lezüllő Marianne-nak egy „férfit” ajánl
a legsötétebb házasságközvetítő: a középkor

Páris, március 2.

Rég volt, hogy Prince tanácsos tetemét megtalálták a Páris—dijoni vasútvonalon, az utóbbi városkától két kilométernyi távolságban. Gondolom, ismételni sem kell azt, hogy a holttest szomorú állapotban volt, — már amennyiben vidám állapotot egy hullánál egyáltalában fel lehet tételezni. Feje, karja levágva, lába összezúzva, mellkasa betörve, nem beszélve ama hosszú, véres késről, amely ott hevert a tanácsos lélektelen burka mellett s amelynek rendeltetését egyelőre még nem lehetett kideríteni, valamint ama vékony kötélrészről, amelyről már megállapították volt, hogy a gyilkosság előtt az áldozat csuklóinak összekötésére szolgált.

A vizsgálat ez ügyben még egyetlen lépéssel sem haladt előre. Sőt, ha azt vesszük alapul, hogy bűntény történt, amelynél a feladat a tettesek kézrekerítése lenne, akkor azt kell mondani, hogy a dolgok visszafelé fejlődtek. Ugyanis mind gyakrabban hangzanak el hivatalos vélekedések arról, hogy egyáltalában nem történt bűncselekmény. Nincs fondorlat, nincs gyilkos, nincs titok. A tanácsos öngyilkos lett. Vagy ha nem, akkor nem csalták kelepécebe, hanem Prince ur önmaga rendezte meg dijoni utazásának furcsa színjátékát. Alibi a mit sem sejtő, gyanútlan feleség előtt. Emellett szól az is, hogy Dijonba érkezése után azonnal táviratot adott fel az aszonnyak: „Anyám jobban van, minden veszélyen túl.” Noha az anyját nem is látta.

Ez a távirat nyilvánvalóan különös. De semmiesetre sem igazolja azt, hogy Prince tanácsos ravaszdi játékot játszott volna felesége előtt. Hiszen egy bíró ezernyi ügyet találhat arra, hogy eltávozhassék Párisból. Nyomozat. Vizsgálat! Kutatás! Helyszíni szemle! Rovancsolás! Ami éppen jól esik. De miért választanát éppen azt, hogy makkegészséges anyja életveszélyben forog, operálják? Hiszen az efféle hazugság 3-4 nap alatt feltétlenül kiderül. S miért folytatta volna ezt a sánta alibi-keresést még egy ostoba távirattal is?

Nem, Prince tanácsos nem csalt, hanem megcsalták. Félrevezették azzal, hogy anyja haldoklik. Ijedten leutazott Dijonba. Itt a „maffia” egyik tagja fogadta és örömmel közölte vele, hogy az öregasszony túl van már minden veszélyen. Prince kitűnő férj volt, gondos gavallér. Sietett megtáviratozni feleségének, akitől ugyanis sürgönyök ígéretével búcsúzott, a boldog újdonságot, még mielőtt beteg anyját valóban meglátogatta volna.

A látogatás azután végképpen el is maradt, mert a következő percekben a „maffia” végzett vele: autóbá csalta, ahol elkábította, vagy méreggel megégette, a rángatózó test végtagjait összekötötte s azután azt a 70 kilogrammot, amit a finomalkatu tanácsos képviselt, a városból két kilométernyire keresztülfektette a sínekre.

Prince Albertet, 120 perccel azután, hogy megérkezett Dijonba, már darabokra is szelte a párisi expressz.

A banda, amely e tettet végrehajtotta, vilámgyors munkát végzett. Hiszen a tanácsos megérkezése után még táviratot adott fel Párisba. Még szobát vett ki egy szállodában. Azután az autóbá kellett csalni. Ott lebíni, megmérgezni, összekötni, az előre kiszemelt színpályára robbanni, a sínekre fektetni...

Mindezt 120 perc alatt.

Több idő telik el, amíg az ember e bonyolult műveletről szóló cikket megírja.

Ugy működtek, mint az órágép.

Kitervelték, betanulták, főpróbát tartottak belőle. Másféppen nem volt lehetséges.

Ezért azután megdöbbentően csodálatos, hogy Prince Albert tragédiájában, amely az újabbkori Franciaország legnagyobb jelentőségű bűnténye és amelynek kiderítése leránthatná a leplet azokról a sötét erőkről, amelyek egy úgynevezett demokratikus társadalom mélyén működhetnek, hathatnak, igazgathatnak és dönthetnek életünkről, s ami még ennél is fontosabb, Mi Urunkról, a Pénzről, mondandó megdöbbentő és csodálatos, hogy ebben a tragédiában éppen egyes nyomozó hatóságok mondják azt, nem történt semmi.

Hogyan is lehetséges ez?

— A gyilkosok a politikai rendőrségen vannak... ők azok, akik a tetteseket kutatják!

Ezt a mondatot, ezt a szörnyű vádat, amely nem kevesebbet állít, minthogy a gyilkosok a rabló francia maffia maga a politikai rendőrség, a híres (vagy hírhedt) Sureté générale volna, egy párisi napilap első oldaláról másoltam le.

A vezércikk címe volt.

Aki írta, ellenszenves egyéniség. De világszerte ismert politikus.

Leon Daudet-nak nevezik.

✱

Annyi bizonyos, hogy a Stavisky-ügyben furcsa, megfoghatatlan, rejtélyes energiák működhetnek. Utólag mind kétségtelenebb az, hogy Stavisky nemcsak tolvaj és szélhámos volt, hanem egyben rendkívüli kém-zseni is, aki Franciaországnak és bizonyos külföldi hatalmaknak egyaránt, egyidejűleg dolgozott.

Ki tudhatja, mi történt volna, mi derül ki, ha beszélni kezd!

Tehát, mielőtt elfogták volna, „fölbőltte magát”.

Sokan tulzáznak, nevetségesnek tartották azt a vádat, hogy Staviskyt eltették láb alól. Hiszen megtalálták a bucsulevelét, amit öngyilkossága előtt fiához intézett. Ma azonban köz tudomásu már az is, hogy ez a levél az „öngyilkosság” után 24 órával került elő, hogy hangneme nem illeszkedik a kalandor egyéniségéhez s hogy írásanyagát a gyanúsítások el-

lenére sem bocsátották szakértői próba alá.

Utóbb 1200 dokumentumot elloptak a Stavisky-ügy irattárából.

A tetteseknek hírük-hamvuk sincs.

Később két táncosnő abba a gyanuba keveredett, hogy részes volt a botrány kémkedési részében. Irataikat egy órával a vizsgálat előtt „kiemelték” a minisztériumból.

Az egyik fővádolt, aki sokat beszélhetne, ugy megbetegedett a fogházban, hogy képtelen a vallomásra.

Prince tanácsos egy nappal azelőtt, hogy döntő jelentőségű vallomását megteendő volt, darabokra szaggatva találódik meg a sínek között.

Mi ez? Ki ez? Miféle események, egymáshoz következők, titokzatosságok ezek?

Nyílt vadászat áruklódó papírok és áruklódó életek után.

— Franciaország nem akarja, hogy fővárosa Csikágó legyen, ahol senki sem érezheti magát többé biztonságban és ahol becsületes polgárokat banditák vernek agyon, amint Staviskyt

Császárrá koronázták
Mandzsúria kormányzójátAranyorcshideákkal diszített gépkocsi és
rádió közvelelten évezredek ceremónia

London, március 2.

A Távol-Keletről érkező jelentések arról számolnak be, hogy március elsején hajnalban, a kelő nap sugarainál császárrá koronázták Puji, a független Mandzsúria fiatal császárá, aki eddig a japán szuronyokkal megalapított köztársaságnak kormányzója volt. Ezzel a távolkeleti zavaros politikai helyzet egyik leg-

PUJI

nagyobb jelentőségű eseménye zajlott le. Japán keresztülérőszakolta nagy hatalmi akaratát s Kína és a Szovjet közö beékelte a „független” mandzsú császárságot, amely most már távolkeleti politikájának és hódító szándékainak előretolt bástyája lett.

A koronázás igazi keleti pompával és fényrel ment végbe. Japán igen nagy súlyt fektetett arra, hogy Puji megkoronázása már külsőségeivel is elkápráztassa a japán érdekeket ellensége szemmel néző szomszédállamok és nagyhatalmak megbizottjait.

A koronázási szertartás mandzsúriai időszámítás szerint reggel 8 órakor kezdődött. Puji császárt arany orchideákkal diszített gépkocsi, fényes kísérettel szállították templomba. A szertartás különben teljesen az ősi mandzsú-uralkodóház hagyományai szerint zajlott le. A templomban, mint a koronázási szertartáshoz szorosan hozzátartozó személyiség, 200 igen magasrangu mandzsú tisztviselő várta a császárt s ezek az oltár előtt térdepelve alkottak gyűrűt. Puji megérkezése után azonnal az oltár elé sietett és felszállva a lépcsőzetes emelvényre, az oda kiterített díszes szőnyegen leberlva könyörgött ősei szelleméhez.

A kegyeletes szertartás után Puji felemelkedett és fehér bikát áldozott az oltár előtt. A bikát a szertartásban segédkező papok vették le, maga az új császár csak az áldozati tűzet gyújtotta meg. Az áldozásnál 8 magasrangu állami tisztviselő segédkezett. Ezek nyújtották át az előírt ceremóniákkal az áldozati

szereket. Az áldozat bemutatása után Puji átvette a hatalom jelvényeit, majd fejére tették a császári koronát.

Ekkor 101 ágyulövés adta tudtúl a lakosságnak, hogy a mandzsú köztársaság átalakult császársággá és Puji, a kínai trónról elűzött fiatal uralkodó ismét elfoglalta a trónt. A 101 ágyulövés elhangzása után nagyszabású felvonulás zárta le a koronázási ünnepség sorrendjét.

Érdekes ellentétben állott az ősrégi szertartással, hogy amíg az évezredek ceremóniákat végeztek, a koronázási szertartás minden mozzanatát rádió közvetítette, a mandzsú főváros

Nyílt ülésen 800 millió dináros
panamával vádolták a szerb
közlekedésügyi minisztert

Belgrád, március 2.

A jugoszláviai politikai élet izgalmas napokat él. Az izgalmakat Stanics András képviselő keltette. A szerb képviselőház legutóbbi ülésén nagy beszédet tartott és beszédében nyíltan megvádolta Radovojevics közlekedésügyi minisztert, hogy a Battignol és a Societé Européenne nevű francia vállalatokkal összejárva mintegy

800 millió dinárral megkárosította az államot.

A megemlített két francia vállalat vasutépítésket vállalt Szerbiában és Macedóniában. Az építkezéseket Jugoszláviának a szerződés szerint 12 év alatt összesen 2100 millió dinárt kell fizetnie. A szerződést régebben kötötték meg Radovojevics közlekedésügyi miniszter jelentése és javaslata alapján. Most azonban Stanics András képviselő szerint a szakértők megállapították, hogy az egész építkezésnek 1500 millió dinárba lett volna szabad kerülnie, nyilvánvaló tehát, hogy a megkötött szerződés értelmében

az államnak legalább 800 millió dinárral többet kell fizetnie, mint amennyit a munka megér.

A képviselő kérte a szerződés megsemmisítését és a felelős miniszter felcsoúságrevonását.

A képviselő bejelentésére, amely érthetően nagyon kinos hatást keltett, Uzno-voicz miniszterelnök azonnal válaszolt. Ki-jelentette, hogy a közlés mélységesen

is megölte valaki és ahol egy ismeretlen maffia könnyedén kezeli a revolvereket és törpeket! — sóhaj fel kétségbeesetten a komoly „Le Quotidien”.

✱

A párisi rejtelmeket a politika szüli és a párisi rejtelmek politikát szünek. A baloldali elszántság és felháborodott követeli, hogy a kormányzat járjon el a jobboldal, a fasiszta csoportok ellen, amelyek melegágyai a maffiának. Feloszlanni a hitlerista szervezeteket! Börtönbe Chiappe-pal! Lefogni a Sureté générale vezetőit! Motozást, házkutatást náluk! Vizsgálatot ama miniszterek és elsősorban Tardieu ellen, akiknek idején a csodálatos Stavisky és bandája oly akadálytalanul, sőt elősegítve működhetett!

A jobboldal ezzel szemben diktátor után kiált. Aki kitakarítsa a közélet gyanús, véres Augias-istállóját. Gustave Hervé, a néhai ultraszocialista és jelenlegi ultrareakciós jelkópa sorokat ír Marianne-ról (Franciaországról) a „Victoire”-ban:

— Halló, Marianne, a te tanítójád gyermekeidnek a forradalomból adnak leckéket és minisztereket aludni küldik. A trágár könyvek ott terpeszkednek minden kirakatban. Képviselőid a te költségedre kedveskednek választóiknak és a költségvetést arra használják, hogy szavazatokat szerezzenek vele. Nem esoda, hogy ily állapotok mellett pokolba kerül az általános biztonság. Ha házatad képtelen vagy vezetni és rendben tartani, Marianne, végy magadnak egy férfit. Egy férfit!

Egy férfit! Tecik hallani, egy férfit! Aki szereti a színes inget, felgyújtja a képviselőházat, megalapítja az internálótáborokat és kibárdál nyiszáitja a fejeket. Egy férfit!

Mikes Imre

felett a legmodernebb japán repülőgépek keringtek és a filmársaságok, valamint a lapok fotóriporterei szűnnek nélkül kattogtatták fényképezőgépeiket.

Puji császár trónralépésével a kormány lemondott, de újra megbízást kapott az ügy vitelére. Az újonnan megalakult kormány azután kiáltványban közölte a néppel a császárság új alkotmányát, amely kimondja, hogy az állam legfőbb feje és ura a császár, akit megilleti a nemzetközi szerződések megkötésének a hadüzenetnek és a béke aláírásának joga.

Az új alkotmány kihirdetésével egyidőben közölték azt is, hogy az új mandzsú császár ság hivatalos neve a jövőben Mandzsutuk lesz. A birodalom fővárosának nevét pedig Sing-kingre változtatták.

Maga Puji sem tartotta meg a nevét és a mandzsú trónt Kingteh császár néven foglalta el.

A közeljövő eseményei mindenestre eldöntik, hogy nem volt-e ez is csak olyan pánkösdi királyság, mint az a rövid idő, amelyet egészen fiatal gyermekként a kínai trónon töltött száműzetése előtt.

megdöbbentette, addig azonban Erdemben nem nyilatkozhatik, amíg a miniszter nyilatkozatát is meg nem hallgatja.

Politikai körökben az a vélemény, hogy a közlekedésügyi miniszter állása föltétlenül megrendült, ami esetleg részleges kormányváltásra is alkalmat adhat.

Április 1-ig meghosszabbítják a parlamenti
ülésszakot

Bukarest, március 2

A parlament ülésszaka, a Dimineata értesülése szerint, március 15-ike helyett, április 1-ig meghosszabbítást nyert. Egy-nyi időre szükség lesz a rengeteg törvény megvitatására és megszavazására. Most már — Sassu miniszter kijelentése szerint — márciusban dűlőre jut a konverzió ügye is és csak a költségvetés marad el a tavaszi ülésszokról. Teljesen lehetetlennek látszik, hogy a költségvetést a nyár előtt el lehessen készíteni. Elintézték a külföldi adósságok ügye, azután számot kell vetnie a kormánynak a megváltozott adóügyi törvények következményeivel, a takarékosági rendszá-lyok eredményeivel.

A költségvetést tehát június hónapban hozza tető alá a kormány, amikor is külön és célból rendkívüli ülésre hívja össze a törvényhozó szerveket.

HIREK

M. Hegyi Ilona:

Az egész világ egy falu

— Jaj!
Mi történt? Sokan összeszaladtunk Bukarest járdájára erre a jatra. De nem történt semmi különös. Mindössze egy hölgy csuszott el a lakaritatlan járdán, amely a főváros összes utcáiból jégpályát csinált. Na igen, eltörte a bokáját, unalmas és jelentéktelen esemény, annyira mindennapos, hogy valamennyien sietve tovább mentünk.

Azonban én, jó vidéki, mégis csak okultam dolgozni és figyelmesen az orrom alá néztem. Most már nem érdemes levágódní, ha eddig nem tettem. Összesen négy órát leszek csak itt, aztán utazom.

És így, lehajtott fejjel, úgy nekimentem egy urnak, hogy majdnem mind a ketten felborultunk. S még hozzá kiderült, hogy egy ismerősöm.

— Maga itt van? — kérdeztem. — Ugy tudtam, hogy Párisban tartózkodik.

— Hát maga?

— En itt.

Igy állapítottuk meg kétséget kizáróan, hogy mindketten itt vagyunk. És nevetünk.

— Mi újság Párisban? Már ne haragudjék! Tudom, hogy mindenki ezzel a kérdéssel támadja meg. Most azonban igazán érdekli az embert, hogy mit csinálnak a franciák. Látott valamit az utcai harcokból?

— Láttam a diákokat, ahogy nagy csoportokban vonultak egyik utcából a másikba. Egyesek kanyarodtak ki és be a mellékutcákra, hogy lehetőleg mindig a rendőrök háta mögé kerüljenek. Aztán, ha ez sikerült is nekik, akkor megálltak és valamennyien fiatalos, egészséges hangon röhögni kezdtek. Ennyit láttam én a tüntetésből. Igen, a fiatalok szórakozni akar. Régebbi majálisokat rendeztek. De én magam is azon a véleményen vagyok, hogy ez sokkal mulatságosabb. Beszéltem azán egy diákkal. — Miért ment közéjük? — kérdeztem. — Mert mindenhol elmegyek, — felelt komolyan, — ahol sokat lehet enni, vagy nevetni lehet. Erre a kettőre nagy szükségünk van nekünk, fiataloknak és nagyon kevés a részünk benne.

— De tudja mit? — szölt hirtelen a barátom, — jöjjen fel este hozzánk. Ott lesz az anyám, a testvérem, a szerelmesem, a riválisom, egy jóbarátom és a konkurrenciám. Szóval mindenki. Ugyanis egyszerre akarok elmondani mindent a párisi utamról. Nagyon unalmas lenne, ha külön-külön kellene beszámolnom mindenkinek. Jöjjen.

De én nem mentem. Minek? Hogy este aztán a figyelmes hallgatók előtt felfedezze újból Páris, nekünk, szerény itthonmaradottaknak. Ugy, ahogy azt minden ember teszi, aki először járt ott.

Ki is mondtam, ahogy gondoltam. — Nem, én elutazom. Maga biztosan ma este felfedezze nekik Páris, mint Kolumbusz Amerikát. De gondolja csak el, milyen kevésbé érdekes előadást tarthatna ma nekünk Kolumbusz! Nem, én nem megyek. Hanem, — és most hirtelen megálltam és közelhajoltam hozzá, — én régi jó barátja vagyok magának, nekem megmondhatja őszintén, ugye... ugye nincs más különbség, mint az aszfalt, amely Párisban jobban le van kaparva. Ugye, — mondtam titkosan sugva, — ugye, ennyi az egész?

Meglepetten rámnézett. — Hát maga is tudja? — kérdezte csodálkozva. — Maga is tudja, hogy annak, aki keresztül lát a függönyön, aki a lényegét keresi, annak mindenütt egyforma. Hogy a szegény ott is istenverte nyomorult, hogy a gazdag ott is csak az örömeit hajszolja. Hogy ott is épp úgy van bár és gyár, mint itt. Hogy ott is úgy isznak és táncolnak az egyik oldalon és éheznek és robotolnak a másikon. Hogy ott sincsenek okosabbak, de nincsenek kevésbé buták se. Hogy a gonosz ott is épp úgy gyilkol, a jóérzésiek pedig épp úgy szenvedik az élet aljasságait. Igen, mindenütt egyforma a világ és aki nem tudja túltenni magát a valóságon, az ne is utazzék.

Szomorúan maga elé nézett.
— Pedig mennyire kerestem! Mennyire csakis a különbséget kerestem! Egy este elmentem egy kínai vendéglőbe. Bementem és néztem őket. Egy kis kínai gyerek nevetett és helytelenkedett. Feldöntött egy pohár vizet. Mint minden gyermek. És az anyja ráüvöltött a kezére. Mint minden anya. De mégis valami — valami kicsi különbséget találtam, mint maga a lekapart járdát, hát én is:

Két papálekával ettek.
Ennyi a különbség!
Egyébként ők is emberek. A szónak mai értelmezése szerint.

Régóta ismertem őket. Mikor meg voltam hozzájuk hiva, az asszony — szeretetreméltó, kedves lélek, — mindig fönn ült, az asztalfőn, mint a ház ura és a férj alul, a hosszú asztal legvégén, vele szemközt. Közül a vendégek és a gyermekek. Sok kellemes estét töltöttem náluk. Endékszem zajos, vidám mulatságokra is, amelyek kiválóan kivirradtattak. A nő meg a férfi túltett egymáson a szívessegen. Később, nagysokára értesültem, hogy már több mint husz esztendeje nem beszélnek egymással. Valamikor — ki tudja miért, — összeveszttek. Azóta egyetlenegy szót se váltottak. Egy földel alatt laktak a kastélyban, tettek-pettek, utaztak, éltek, öregedtek, fölneveltek öt gyermeküket, egyet el is temettek, de az élet semmiféle változása se tudta föllovasztani makacs, kőkeményre fagyott haragjukat. Régimódi regényekben olvasni ilyesmit. Ebben a haragban azonban nem volt semmiféle gyűlölet. Valójában alig lehetett észrevenni. A légkör baráti volt. Vendégeikkel mind a ketten kezet fogtak, mosolyogtak, de úgy, hogy ki-ki külön szerepet játszott. Végszávon sohase kapcsolódott. Ha az asszony valamiről beszélni kezdett s a társaság fölvette szavát, a férj elnémult, a tünnyérjába pillantott. Ez történt akkor is, amikor a férj szólalt meg. Ilyenkor az asszony hallgatott el. Tekintetük, anélkül, hogy kerülték volna egymást, nem találkozott. Valami áramzavar volt itt, a lelkek rövidzárlata. Olykor egyikük-másikuk megbetegedett. Az egészséges orvost hivatott, tárgyalt vele de a betegszobába már nem lépett be. Mindez az idők során majdnem természetessé vált. Legjobb barátjaiknak se jutott eszükbe, hogy közvetlenül lépjenek föl. Mindenki érezte, hogy ez a két lélek örökre megnémult, meghalt, megsemmisült egymás számára. Ha nem láttam volna őket közelről, nem érteném meg azt, amit a minap hallottam. Egy főrangú ur meg egy főrangú hölgy is így élt, egy életen át. Amikor a férj haldoklott, felesége bement hozzá és ott állt, szótlanul, az ágyánál, az ápolónő mellett. A haldokló az utolsó pillanatában odafordult az ápolónőhöz és ezt mondta neki: — Kérem, legyen szíves, közölje feleségemmel, hogy szerettem őt. — Aztán meghalt.

Amikor a történelem a babonát igazolja

Fatális véletlenek sorozata az utolsó Habsburg koronázásán

Elfelejtették elvinni a királyi beszéd szövegét — A hercegprímás és Tisza miniszterelnök fordítva tették a koronát a király fejére A korona majdnem összetört

Budapest, március 2.

Szontagh Jenő felsőházi tag „Emlékeim” címen könyvet jelentetett meg, amelyben érdekes reminiscenciák vannak Károly király 1916 november 16-án történt koronázásának epizódjairól. Különösen érdekes a könyvnek az a része, amely megerősíti azt a mende-mondát, hogy az utolsó Habsburg-király megkoronázásának napján egy fatális véletlen előre megjósolta az uralkodó és vele a Habsburg-ház röviddel később bekövetkezett bukását.

A könyvből vesszük az alábbi epizódokat:

A koronázási aktus alatt, az avatási okmány átadásakor az azóta rég elhunyt hercegprímás,

Csernoch János dr. beszédet intézett a királyhoz, amelyre a királynak egy papírlapról kellett volna felolvasnia a választ. A hercegprímás befejezte az előírt beszédet és elhallgatott. „Megdöbbenve vettem észre, hogy Károly király tanácsalánul néz a körül állókra és senki sem nyújtja oda neki a feleletet. Kérdőleg nézett Lobkowitz hercegre, a főadjuvársra. Ez elápadt és zavartan mormolta maga elé: „Az Isten szerelmére, szobámban felejtettem az iratot. Na, most nyugdíjazni fognak.” Gróf Tisza miniszterelnök, aki Lobkowitz közvetlen közelében állott, meghallotta ezeket a szavakat és így szólt a herceghez: „Nyugdíjba később is mehet, most egyelőre siessen az iratért.” Azonban mégis Tisza gróf volt az, aki megmentette a helyzetet. Csernoch hercegprímáshoz hajolt és ezt sugta neki: „Rögtönözz és folytasd a beszédet, amíg elhozzák a választ. Az egyházfejedelem felfogta a helyzetet s rögtönözve mindaddig tovább beszélt, míg Lobkowitz herceg meg nem hozta a választ.”

A szerző megemlíti, hogy Lobkowitzot ennek ellenére sem küldték nyugdíjba. Mikor aztán a koronázási aktus következett, Csernoch hercegprímás és Tisza gróf együtt helyezték az arany ékszer Károly fejére.

Azonban a koronát fordítva tették fel, a korona hátsó része fekkent a király homlokán. Ezt legelőbb gróf Széchenyi Miklós püspök vette észre, aki a koronázási aktusnál asszisztált s látta, hogy a korona hátsó végén csüngő keskeny aranyláncok egyenesen belelógna a király homlokába. A püspök azonnal felhívta erre Tisza figyelmét. Azonban már késő volt. Sem Csernoch sem Tisza nem vállalkoztak már arra, hogy levegyék a koronát a király fejéről és megigazítsák. Végre is úgy segítettek a fatális baleseten, amelynek rövidesen híre járt és a közönség széles körében babonás hálálatsokra

adott alkalmat, hogy a következő aktusnál a hercegprímás és Tisza miniszterelnök testükkel teljesen eltakarták a királyt s Széchenyi püspök ezalatt az arany láncokat felemelte a király arcából s a korona alsó részének kiálló részei mögé dugta be. A korona azonban továbbra is fordítva maradt a király fején egészen a koronázási aktus végéig.

A könyv ugyancsak felemlíti azt a mende-mondát is, hogy a király fejéről leesett a korona. A változtatás csupán csak az, hogy a király még idejében megfogta a lecsusszanó koronát.

„Ez úgy történt, hogy mikor a hat vágás után a király kíséretével Mátyás király szobra előtt ellovagolt, megsarkantyuzta paripáját, valószínűleg örömben, mire a nemes állat oly erős galoppba kezdett, hogy

a mehökkent kíséret szintén galoppban, alig tudta utolérni. Így a király elsőnek ért a várba, ahol maga ugrott le lováról. A közelben tartózkodó magyar mánások egyike e pillanatban ijedten kiáltott fel: „A korona leesik a király fejéről!” S tényleg a legrás pillanatában a korona megcsuszott s a király csak az utolsó pillanatban kapott fejéhez s akadályozta meg, hogy a híres ék össze nem tört a földön.”

Ezt a jelenetet az ablakokból mások is látták s innen keletkezett az a hír, hogy a korona lehullott Habsburg Károly fejéről...

Ami nem történt meg 1916 november 30-án, megtörtént rövidesen rá... Nem is egészen két év múlva. De akkor már nem lehetett többé helyére igazítani, mert a történelem szele sodorta le.

— IDŐJELENTÉS. A budapesti időjárás-kutató intézet jelenti: A hőmérséklet mindenütt erősen emelkedik. Az időjárás változó felhőzet mellett, tovább enyhül. Sokhelyt, főleg délnyugaton, kevés csapadék.

— A nagyszalontai magyarpárt kizárta három tagját, akik más pártnak korteskedtek. Nagyszalontáról jelentik: A Magyar Párt nagyszalontai tagozatának fegyelmi bizottsága szerdán délután gyűlést tartott. A gyűlésen Matos Imre, Balogh Imre és Bódi Mihály magyarpárti tagok ellen indított fegyelmi vizsgálat eredményét közölték. A vizsgálat megállapította, hogy a három tag a lezajlott választások alkalmával más pártok érdekében fejtettek ki tevékenységet. Végtül is a fegyelmi bizottság a három hűtlen tagot a fenti megállapítások alapján a párt kötelékéből kizárta.

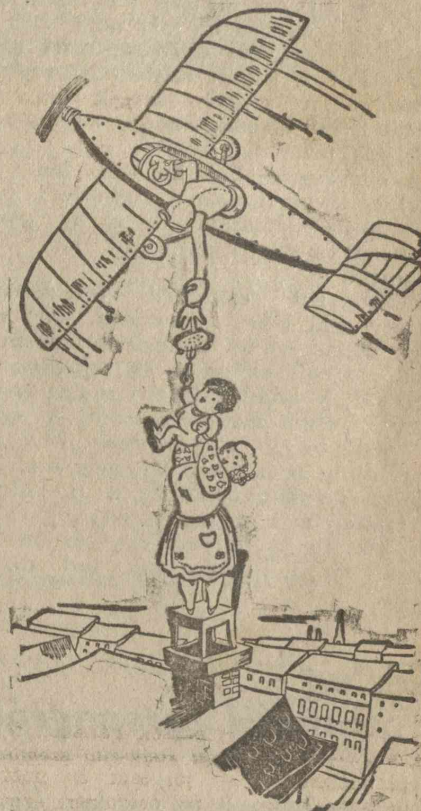
* Weisz Aurel, a Borszéki Fürdő R.-T. volt igazgatója, átvette a bukaresti Grand Hotel (Lafayette) igazgatását. 1766.

ABLAK

— Egy főiskolai hallgató öngyilkossági kísérlete. Kolozsvárról jelentik: Különös és nagy részvételt keltő öngyilkossági kísérlet történt Kolozsváron. Cristoveanu Constantin, a kolozsvári Gazdasági Akadémia 23 éves hallgatója felmászott az Akadémia épületének a tetőjére és levetette magát. A zuhanás nem volt halálos, a szerencsétlen fiatalember csak a kezét és a lábait törte össze úgy, hogy valószínűleg örök életére nyomorék maradt. Az öngyilkossági kísérlet okát még nem sikerült megállapítani.

— Árokba fordult a mentőautó. Budapestre vezető országúton egy mentőautó az ut hirtelen kanyarodójánál árokba futott és felborult. Kovács Aladár, a gépkocsi vezetője azonnal meghalt. Buda Károly mentőt koponyaalapi töréssel kórházba szállították. Beuer Ferenc orvos csupán könnyebb sérüléseket szenvedett.

PILLANATFELVÉTEL...

— Papa, papal... Itthon felejtetted a tizóraidat!

— A nagyszalontai szülői kérelme. Nagyszalontáról jelentik: A nagyszalontai leányiskola növendékeinek szülei beadvánnyal fordultak a közoktatásügyi minisztériumhoz. Beadványukban arra kéri a minisztériumot, hogy engedélyezze a szalontai leányiskolának 4 osztályról, 7 osztályra való kibővítését. Az átalakítással járó költségek fedezését a szülők szintén magukra vállalták.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütiések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérferfia meggyőződéséről, hogy a valódi Ferenc József viz hatása mindig kitűnően beválik.

— Háromévi fegyházat kapott a tolvaj tisztiszlaga. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári hadbíróság háromévi fegyházzal sújtotta Adrean Dumitru tisztiszlagát, aki 1931-ben Marosvásárhelyen feltörte gazdája szekrényét s ellopott egy brácsát, egy hegedűt és 5 ezer lej. A betöréses lopás után a tisztiszlaga megszökött, de lefogták s így került most, közel három év után a hadbíróság elé.

ELFOGTAK A BRASSÓI CFR MÜHELYEK TOLVAJÁT

A brassói rendőrség letartóztatta I. Stefan zis Stefanescu mechanikust, aki az állomási CFR műhelyben volt alkalmazva. A műhely vezetői már hetek óta tapasztalták, hogy bádógok, szerszámok és más apró dolgok tűnnek el nyomtalanul a műhelyből. Jelentették megfigyelésüket a rendőrségnek, amely nyomozni kezdett a tolvaj után. Szerdán délelőtti Gheorghe Paulmann komisszár, Vana Joan és Sente István detektívek segítségével letartóztatta Stefan I. Stefan, akire már a nyomozás elején ráterlelődött a gyanu. Stefan I. Stefan vallomása szerint mintegy 60—70 ezer lej értékű bádógot, meg szerszámot lopott össze a CFR brassói műhelyéből. Az ellopott tárgyak nagyrészt meg is találták a tolvajnál és visszaszállították a műhelybe, míg Stefan I. Stefan átadták az ügyésznek.

A szatmári utca

Az utcákat valósággal ellepik a rongyos, kiéhezett, szemtelen gyerekek.

Lehúzzák az emberről a kabátot, órákig kísérik akárhová megy és könyörögnek egy lejért és egy kis cigarettavégért. Van eset, hogy az embernek nincs szíve nemet mondani és ad. Akkor jár csak rosszul, mert a szerencsés gyermek, amint vigyorogva odébb áll az egy lejjel, egyszerűen a jószívű járókelő nyakába uszítja az egész hadat. És nem egy van és nem kettő. Valósággal ellepik a korszót, a színház és a mozi előcsarnokát a mezitláb, rongyos kolduló gyerekek. Ha nem kapnak pénzt, akkor valami leírhatatlan trágárságot kiabálnak és elszaladnak.

A rendőrség pedig semmit sem tesz a szörnyű gyerek-invázió megfékezésére.

Egy jobbízű nő már nem mer kimenni a szatmári korszóra, mert az utcagyerekök trágár szidalmait repülnek a levegőben és egyes férfiak rohögve és szemtelenséggel élvezik az így megtámadott nők zavarát.

A cigánygyerekek kezdtek. Ma már őket is kiszorították a „fehérek”. Egész családok élnek abból, hogy a gyerek ügyesen és szemtelenséggel tud az utcán koldulni.

Persze, ezt egyszerű intézkedéssel amúgy sem lehet megoldani. De valahogy mégis rendet kellene teremteni a rendőrségnek ebben a gyerek-dzsungelben. Eddig minden ilyen irányú panasz vagy kérelem meddő maradt. A gyerekek pedig folyton szaporodnak. Elvégre a szegénység sem fog. Ma még csak tízen-huszan könyörögnek a kabátodat, de holnap már százan is lesznek és akkor könyörgés helyett egyszerűen lehúzzák majd. Elvégre sok lud disznót győz...

Mérleg a szatmári farsangról

Bál volt: 64.

Összesen bálózott 6470 ember. Új bálit toalettet csináltatott 220 hölgy. Új frakkot csináltatott 1 ur. Régi frakkot vagy szmokingot kieresztetett 183 ur.

Bálokba nem járt 55.130 ember.

Pofon csattant 2 izben. Lovagias ügy lett 1 esetben.

Szakítás történt 421, új szerelem kezdődött 913.

Szabó Jenő vezérigazgató tiszteletjegyet váltott 64 esetben. Gazdag Tóbiás tiszteletjegyet nem váltott 64 esetben.

Pezsgőztek 3 esetben, feketét ittak 6437 esetben. A vendéglősök és zenészek díszekedtek 0 esetben, sirtak 64 esetben. Az államkincstár keresett 64 esetben, a bálrendező egyesületek kerestek 11 esetben. A bálba gyalog jött 6465 ember. kocsin vagy autón 5 ember. Az új bálit toalettet kilíztették 16 esetben, adósok maradtak 204 esetben. Per lesz 204 esetben. A férj fizette ki 6 esetben, a házi barát 10 esetben. Válás 1 esetben.

Béke a hitközségben

— Vallásos ember vagyok, a vallásos ember minden reggel és minden este a békéért imádkozik.

Ezekkel a szép szavakkal köszöntött be Szatmárra Teitelbaum főrabbi.

Gyönyörű program. Csak az a kár, hogy a főrabbi imája eddig nem volt eredményes. Olyan háború, mint ebben a hitközségben, még sohasem volt.

Lehet, hogy a főrabbi imája ezentul eredményesebb lesz.

Bemutatom Szücs Kálmánt,

aki nem író, nem színész, nem képviselő és nem városi tanácsos. Ez utóbbi ugyan elég szegényen a városra nézve, mert Szücs Kálmán, a szatmári magyar iparosok vezére, mindenképpen odaváló volna. Értelmes, képzett, puritán ember. Mintaképe a szorgalmas és a maga erejéből tekintélyes polgárrá lett iparosnak. Erdély egyik legjobb műbutor-asztalos. Művész és modern butorainak híre van. Puritán és lehetetlenül szerény harcosa a magyar érdekeknek és főleg az iparosok kari érdekeinek. Igaz értéke Szatmárnak, akire joggal és okkal, mint vezérre is büszke lehet a szatmári iparoság.

Mégegyszer és visszavonhatatlanul utoljára a Cucu-ügy

Bűnös nincs, az állásból mindenki kirepült, mire kellett ez az egész cirkusz

A Cucu-ügy már anélkül is ismeretes az olvasó előtt. Röviden arról volt szó, hogy Cucu Illés volt szatmári pénzügyigazgató százszázalékos megkötöttségével az államot. Zsarolt, esalt, sikkasztott, hivatalos hatalmával visszaélés és közokiratot hamisított. Ez volt a vád ellene és a mintegy ötven vádpont alapján Cucu Illést az állásától felfüggesztették.

A vizsgálat folyt. A városban már azt is rebesgették, hogy Cucu megszökött Romániából. Kiderült, hogy ez nem igaz, mert Cucu csupán Bukarestben járt a pénzügyminiszternél, visszajött és a vizsgálóbíró rendelkezésére állt. Kezdtől fogva hangzott, hogy elcsapott tisztviselői bosszújának áldozata, mert nem követett el semmit, ami törvénybe ütközött volna.

A városban egy kicsit örültek Cucu bukásának. Cucu ugyanis hírhedten szigorú pénzügyigazgató volt. Nem ismeri kíméletet és az ő idejében volt a legkegyetlenebb az adóvég-

rehajtás. Jól élt is, mint magánember és vidéken alaposan számon tartják az ilyesmit. Szóval egy kicsit szálka volt a vidék szemében.

Közben egy sereg tisztviselő került a vádlottak padjára. Pénzügyi tisztviselők voltak, akiket még annak idején főnökük, Cucu Illés, különböző szabálytalanságok miatt juttatott a vádlottak padjára. Ezek a tisztviselők jelentették azután fel Cucu a „szemet szemért, állást állásért” elv alapján. A tisztviselőket a törvényszék felmentette. Azzal védekeztek, hogy az egész csak Cucu hajszája. Bizonyították sem volt ellenük.

Közben a vizsgálóbíró hónapokon keresztül nyomozta a Cucu-ügyet.

Két héttel ezelőtt befejeződött a nyomozás.

Az eredmény ismeretes: Cucu büntetlenül mehet tovább. Akadnak ugyan kisebb dolgok, de ezek csupán fegyelmi vétségek és elbírálásukra a minisztérium fegyelmi bi-

zottsága illetékes.

Szóval Cucu rehabilitálták.

Az állásában azonban már más til.

Meghurcolták, sárral dobálták, diadalünnepet rendeztek a bukása fölött és azon töprengtek, hogy hova rejtegette a milliókat. Mindent — mint most a vizsgálóbíró jelentéséből kiderül — ártatlanul szenvedte el.

Visszont az általa feljelentett tisztviselőket is felmentették, de az állásukba még nem helyezték vissza őket.

Szóval bűnös egy sincs. Mindenki ártatlan. Visszont állása sincs senkinek.

Cucu helyett más szedi az adót. Az is szigorú, mert rendeletek és utasítások kötik meg a kezét.

Ezen az ügyön mindenki veszített és a község sem nyert.

Ki tudná megmondani, hogy mire volt jó ez az egész cirkusz?

Sürgöny

Radu Joan ügyvéd és interimárbizottsági tag urnak, Szatmáron

Csodálkozva vettük tudomásul, hogy Ön azt a városi határozatot, amely elengedi a magyar színháznak a villany és fűtési díjat, megfellebbezte stopp. Miert? stopp Csak azért, mert magyar színház vagy általában nem szereti a színházat? stopp Ugyanis a magyar színház már román énekesekkel operaelőadásokat is rendezett és rendez, azonkívül bemutatja a román prózairodalom remekait magyarul stopp Gyakran láttuk önt a színházban tapsolni stopp Ugyúltszik más a színház és más a politika stopp Ha szegény, kitűnő párlfőnök, Drágos Teofil élne, bizonyos, hogy utasítaná Önt a fellebbezés visszavonására stopp Drágos ugyanis azt tanította, hogy a kultúra bármilyen nyelven is szóljon, értékes és nemzetközi stopp Kérjük vegye ezt fontolóra stopp Szatmári adófizető magyar polgárság stopp.

A „kis” Mihályi harminc éve

Szerény és csendes megjegyzések egy magyar színész jubileumára

Vitába szállok azzal a kartársammal, aki benn a szerkesztőségben azt írta, hogy „csak véletlen az, hogy Mihályi Károly, ez a kitűnő színész Szatmáron ünnepli a harminc éves jubileumát”. A kartársam ezzel nyilván azt akarta kifejezésre juttatni, hogy Mihályi Károlyt éppen úgy magának követelheti Nagyvárad, Brassó, Sepsiszentgyörgy vagy Székelyudvarhely, mint Szatmár. Ez igaz is, mert hiszen ez az elragadó komédiás a harminc esztendő alatt csaknem minden erdélyi városban megszerette magát a közönséggel. De mégsem véletlen a szatmári jubileum. — Ugyanis Mihályi szatmári fiú, itt lépett először színpadra, (mint ő mondja: negyven évvel ezelőtt, amikor is egy gyermekszerepre valósággal felcipeltek a nézőtérre a színpadra) itt van az édesanyja eltemetve és a harminc esztendő alatt legalább tízszer újra és újra visszaérkezett az indulási pontra: a szatmári színpadra.

A Cigányprimásban ünnepelték Mihályit, a színészt, aki életének legtermékenyebb harminc esztendejét a színházért áldozta fel. Ünnepi szónoklatok hangzottak el. Beszélt a sajtó, beszélt a Magyar Párt és beszélt a közönség. Átadták a szerény ajándékokat: egy aranyláncot, néhány babérkoszorút, virágot és más ilyen apróságokat. Pénzben körülbelül három, négyezer lejt kereshetett a „kis” Mihályi, aki ma ötven éves, fürgé, eleven, fáradhatatlan, nemcsak játszik, hanem

rendez is, titkára is a színháznak. És mindenhez van ideje, mindenhez van kedve.

Az embernek keserű lesz a szája, ha elgondolja: ez minden. Harminc esztendő keserűsége, munkája, csalódása, reménytelensége, csak ennyit érdemel. Szegénynek vagyunk igaz, de mégis: ennyire szegénynek vagyunk? Csak ünnepeltük a kis Mihályit, a tapsoló tenyerünkre ráfektettük a szívünket, de valóságos értéket vajmi keveset adhattunk.

Egy korrupt hivatalfőnök bizonyára többet kap harminc esztendői szolgálat után. Itt egy színész tartotta évfordulóját egy küzdelmes pályának. Van, ahol házat kap egy ilyen színész. A „kis” Mihályi csak tapsokat kapott, beszédek és apró ajándékokat és — az igazság kedvéért — egy éles támadást az egyik hetilapban. De ez a „kisember” nem olyan fábol van faragva, hogy el lehessen kedvetleníteni. Erőlye! hittel, lelkesedéssel indul neki egy újabb évfordulónak. — Olyan ő, mint Anatole France bohóca: egyebet nem tud adni, hát bukfencet vet a Madonna képe előtt. Mihályi Károly már harminc esztendeje veti a bukfencet és még mindig nem fáradt ki, még mindig nem veszett el a hite és nem panaszkodik, nem érzi, hogy egy kicsit keveset kapott ezen a jubileumon.

Irigyléreméltó ember.

Kérem egy szóra...

(Egy szatmári polgár naplójegyzetei)

A szezon végleg bezárult. Az újságíróbál fejezte be. A legszebb és legelegánsabb bál volt az újságíróké, bár egyes tollzott sovinszták mindent elkövettek, hogy a román társadalmat az „irredenta” magyar újságírók báljáról visszavarássák. Hiába, a népek közeledése és egymásratálálása egyesek szemében — hogy érthető szatmári nyelven mondjuk — még mindig „bovli”. Kolomyjezük tábornok, Radovanu, Papadopol és Munteanu ezredesek, valamint a nagyváradi 11. huszárezred tisztikara azonban ott volt a bálban. Ugy látszik, ezek a magasrangú katonatisztek tudták és meg voltak győződve arról, hogy a közéleti ferdeségek és visszaélések bátor kritizálása

még nem jelent szükségszerűen irredentizmust is...

A cenzura a magyar helység és utca neveket kiirtotta a helyi lapokból. Most egy könyv jelenik meg a helységek román és magyar neveivel. Hézagpótló ez a könyv, mert a magyar ember hiába olvassa az újságokban, hogy — mondjuk — Pomiban mi történt, ha nem tudja, hogy Pomi annyit jelent, mint Remetemező...

Fülöp Sándor, a színház ügyes táncoskomikusa, akinek fejére reázuhan a város tulajdonát képező épület üvegreklámja, kártérítési keresetet indít a város

ellen. Százezer lej fájdalomdíjat kér, de ötvenben hajlandó lenne kiegyezni.

Sportklub néven új klub alakult Szatmáron. Szegény kávéosok, ki fog a kávéházakba járni? Az ember máris fél egyedül.

Róna Béla, a tehetséges nagybányai festő, március 1-től 18-ig képkiallítást rendez az Unió klubban. Róna a képkiallítás jövedelméből akar elutazni Japánba. Szegény, naiv művész... El akar utazni? Nagyváradig nem mondom... De Japánba, a szatmári jövedelemből? Aligha...

M. Hegyi Ilonának, a kitűnő marosvásárhelyi írónőnek legújabb regénye Szatmáron jelenik meg a Singer könyvkiadó cég kiadásában. A regény címe: Külvárosi Kut és megjelenése az erdélyi progresszív irodalom egyik legnagyobb jelentőségű eseményének ígérkezik.

Lovasbandériummal akarták a csodarábit fogadni Szatmáron. Alig tudták a tulbuzgó hitközségi vezetőséget erről a tervről lebeszélni.

Szatmári arcképcsarnok A nőcsábász

A nőcsábász olyan buta, mint a tők. Nem ér rá szegény művelődni és olvasni. El van foglaltva a saját szépségével. Ugy jár a kozmetikai szalonba, mint egy öregedő nő. Huszonhat éves lehet. Mindenütt ott van. Főlényes és nagystilű. Egyszer egy Molnár Ferenc novellában azt olvasta, hogy urinóval úgy kell beszélni, mint egy kokottal és a kokottal úgy, mint egy urinóval. Azóta úgy beszél. Főleg sajátmagáról. Hódításairól legendák vannak forgalomban. Nagyrészüket a hölgy nevének foglalkozásának, lakcímének és telefonszámának pontos megjelölésével saját maga terjeszti. Ha a szabójától felszólító levelet kap, a társaságban olvassa el és azt a látszatát adja a dolgoknak, mintha valamelyik reménytelen imádója írta és mosolyogva rebeget: Óh, a kis csacsi... Mikor már sokan ülnek az asztalnál, megszólal:

— Sietek, mert találkám van doktor Csinosnéval.

Irigykedve néznek utána. Kétkednek: hát már Csinos doktorné is? Cöcö, nem is hinné az ember. Ezt a szerencsét...

Véletlenül dolgom volt. Utána mentem. A sarkon láttam, amint dadogva, óvatosan és kamaszos esetlenséggel megszólított egy rendőri felügyelet alatt álló hölgyet és alkudott vele a pásztoróra tarifáját illetőleg. Ilyen a szatmári Don Juan.

Alkalmi könyvvásár a Brassói Lapok könyvosztályában. Új, érintetlen állapotban lévő könyvek, ára az eredetinek 70—80 százalékaival olcsóbb. A nagyszerű klasszikus regénytár, a kitűnő Világkönyvtár kötetei, Eötvös József, Eötvös Károly, Jókai, Rákosi Viktor, Cerwantes, Dosztojevszkij, Flaubert, A. Franco, Shaw, Stendhal, Tolstoj, Zola, Bergson, Ferrero, Nietzsche, Spenser, Ruskin, stb. művei. A filozófia, művészettörténet, történelem, természettudomány, irodalomtörténet, stb. alapvető művei. Minden 25, 30, 35, 40 és 50 lejes árkban. Keresse fel könyvosztályunkat mert ilyen alkalom ritkán adódik, értékes könyveknek ilyen olcsó áron való vásárlására Kérjen ingyen prospektus.

Molter Károly:

Látjuk a medvét

Mindjárt száz esztendeje, hogy Heine embergyűlölő medvéje, Atta Troll, visszaszökött feleségéhez, az isteni Mumához, a Pireneusok vadonába. Ott aztán Troll apó barlangi családjában szapult a emberi nemet, különösen a németeket és szeretettel beszélt Párisról, ahogy ott az emigráns Heine pórázán egy Germán végigtáncoltatott mackóhoz. Néha két lábszó lábán bravurosan táncra perdült a szikladobban, német táncra, akár szellemi apja, Heine, aki mégis, mégis, minden poklok után, németül szeretett fényleni. Aztán erőt vett az üldözött medvének megint a keserűség és éjtéli borzalmak között az egész emberfajta gyűlöletére eskette föl fiát. Soha senki sem írta meg ilyen híven és szomorúan az emigrációk sorát. Atta Troll a jelképe lett minden politikai és szellemi idegenbűfűtésnek.

Különfajta mérges szövirágokat termel ki ez az idegenbűfűtés. Legismertebb a „Hassliebe“, a gyűlöletnek és szeretetnek az a csodálatos keveredése, mely otthon a hazában sohasem virít a szabadban, legföljebb ívegházakban. A hazát gyűlölve szeretni, ez vagy betegség, vagy Byron óta zsenialitás. A „Deutschland“ című téliregében milyen ragyogó izléstelenség-cím, milyen szikrázóan szellemes időtelenséggel idézi föl Heine a porosz hon vaskos szépségeit, Hamburg védőasszonyának, Hammonának oszlopombjait és üllőszékét, aztán a vidéki városkák „Sauerkraut“-ját, szőke kisasszonykáját és a gombócfelekü poroszliók rendjét, a kazamatás, fölvonóhidas otthoniasságot, a várost mint várat, melyben fogoly az ember, a leventelálatot, az elfutó Rajnát és a hazahúzó édesanyját. Milyen ma is korszerű egyveleg, a mit Heineből kiváltott a mult század első fele, ma is olyan háborzongatóan szórakoztató, fájdalmas és ellenmondásra is ingerlő, amit a nagy költő akkor összekotyvasztott: hagyomány és költészet, osztriga és génusz, mélabu és alkotás gyönyöre, minden helyke és lágy mozdulat a német szellem új gazdagodását jelentette ebben a zsidó-németben, aki villámnak és violalevélnak egyformán tudott költője lenni. Közben reménytelenül haladt a matrásir felé.

Pedig jobban szeretne hazáját akár Freiligrathnál, a hazafias költőnél is. És maga indult egész mitológiai vadászjárásúval a rémek éjszakáján Atta Trollnak, a veszedelmes vérmédvének elejtésére, mert pozitív hite az emberiségben, az élet egyetlen ajándék-voltában és a magasabbrendű, örök Németországban soha ki nem aludt. Gyógyíthatatlanul szeretete a léte és abban saját nagszerű német költőiségét. Önfénye forrását szeretete, csak a fénytörő hasábot, a reakciót gyűlölte.

Mostanában, már jóval gyertyaszentelő előtt, megint kísért Atta Troll, a németfaló medve, megint megfűtött a heinei hazából jónéhány költő és brummogva, dörmögve, egy-egy fűtés emlékére jajjal fölhorakva, megjelentek Európa piacain, az elszennvedett rabság nyakcsikjaival, eltépett láncokkal magukkal zörgetve a mizantrop egykori mézévők. Rengeteg majom is makog körülöttük, ijedt erdei lelkék, de jócskán vannak a legkomolyabb medvék is, a kik így megfűtödnöve nem éppen hízelnak a civilizációra, melyből kimenekültek. A Hitlerbirodalom körül minden fővárosban egy-egy „Sammlung“, egy újszerű revü, pamflet, paszkvillusok, könyvek, napilapok és nyilatkozatok zengik a Heine haragját, de a Heine tehetsége nélkül: pusztán az igazságuk a régi, hogy „a hőnek ősi szokás szerint, az állati nyers hatalmak alatt el kell pusztulnia“. A félgűyűjtött szabadság perjeszaga terjed és Troll apónak a mai faissza kontinensen megint csak a Pireneusok egy zugja marad mihamar, ahol szíve szerint kipanaszolja magát.

Mert a földönfutó szegénység átka veri már a kifutottakat, összekapnak, civódnak, a kommuniztál a radikális polgáriakat máris zászlóelhagyással vádolják és Thomas Mann saját fiának szeretlen hangját sem válija. Az egész emigrációs medvéfaj önmaga meghasonlásában részint haza, részint Oroszország felé kacsint, hogy minél előbb fölszámolhasson. Üzlet-, vagy vértanukedv, nyomor és talajtalanítás, győke-reig megrendült tehetség és a kerge világ közönye kíséri a hazátlanokat, akik önmagukban fölvetették már akárhányan a tragikus kérdést: miért? — és még inkább azt, hogy: meddig?

Állítólag Hitlerék capistrángot is fűttak már: vissza, legények, a kaszárnyából Este van, vörös az ég alja, vihar lesz odakint. Jobb otthon, ha egyformán nyestél is a virágos kertet, melyben Göbbels a minap már szabad tényészetet ígért. Már akinek. És aki elfogadja engedélyét. És véget ért már az első kíváncsiok-láz, a regényes dicsőfény fogványban: Einstein és Mann, Toller és még néhány kínos lehet a bentmaradt lelkiismeretnek, de a kintlevő kicsinyek hamar összehusogorodnak az idegen talajban és elhervadnak. Minden emigrációs nemcsak föllemelő, hősi gesztus, nemcsak főbűs-ges pánik az egyetemes emberiesség számára, hanem emberemlékezet óta ugyanugy tragikus és kisszerű halált ígérő. Eszme lyukas nádrágban, a szentnek hitt közlélek csődjé, melynek gondolathalmiját föllemészi a csődtömeggondnok perköltsége. S az alatt otthon ökrök le-

Kihúzták a 3 milliós nyereményt

Felét egy sorsjegyiroda, másik felét egy özvegyasszony, egy bérkocsis és egy tisztviselő nyerte

Bukarest, március 2.

Az osztálysorsjáték ötödik osztályának esztörtök délelőtti húzásán kikerült a szerencserekből a legnagyobb nyeremények egyike. A 41995 szám 3 milliót nyert. A boldog nyelőket illetőleg eddig közölték, hogy a sorsjegye fele eladatlan, úgyhogy a feleösszeg a sorsjegyirodához lesz, a másik felén egy özvegyasszony, egy bérkocsis és egy tisztviselő osztokodnak.

Egyéb nagyobb nyeremények:

200 ezer lejt: 57093.
150 ezer lejt: 34895.
100 ezer lejt: 40842, 74796.
50 ezer lejt: 26828, 10161.
20 ezer lejt: 49901.
15 ezer lejt: 49788, 34286, 9431, 51088, 46929, 8471, 65706, 2135.
Kihúztak továbbá nagyszámú kisebb nyereményt.

Ugy halt meg, mint a belga király egy brassói gazdálkodó

Brassó, március 2.

Halálos kimenetelű s Albert belga király tragédiájára emlékeztető szerencsétlenség történt a brassói Cenk-hegyen tul fekvő Rakodó völgyében.

Barsan Juon 69 éves gazdálkodó, aki a brassói Cenk-hegy-utca 45 számú házban lakott, szerdán kiment a Cenkre fát gyűjteni.

Fagyűjtés közben egyik kiálló sziklának a fokára került, amelyen megcsuszott s lezuhant a mintegy 10 méter mélységű szakadékba. A szerencsétlen öregember fejével lefelé zuhanásában egy hatalmas kőtömbre esett, amely bezúzta a fejét. Még mielőtt kórházba szállíthatták volna — behalt sérüléseibe.

Vagy alusznak, vagy nem hallják?

Mindent elvisznek Szatmárról és senki sem tesz ellene semmit

Hat képviselője is van Szatmárnak, mégis csak a polgárság mozdul meg a halálos ítélet ellen

Szatmár március 2.

Azt mondják, hogy takarékosági politika. Lehet. Elfogadható az indoklás. De a takarékosági politikának is vannak határai. A takarékosági intézkedéseknek sem lehet céljuk az, hogy céltudatosan és fokozatosan halálra ítéljenek egy hatvan-ezer lakosú várost, megállítsák a vérkeringését és temetői csendbe fojtsák bele azt a lüktető, mozgalmas életet, amely virágozna, terebélyesedne a város falai között.

Ha hagynák.
Miről is van szó voltaképpen?
Elvisszik az iparkamarát.
Takarékosági szempont.
Leépítik a munkakamarát.
Szintén takarékosági szempont.
Megszüntetik a mezőgazdasági kamarát, ugyancsak takarékosági szempont.
Elvisszik a vasúti felügyelőségét.
A csoda tudja, hogy milyen szempont.
Mindent elvisznek, mindent megszüntetnek, mindent leépítenek. Nemsokára olyan lesz ez a város, mint egy halott, a melyet kegyetlen kézzel kifosztottak.

Kézenfekvő az ellenvetés: más városokban is így van ez. Marosvásárhelyen, Aradon és Nagyváradon is. De ott legalább beszélnek, kiabálnak, tiltakoznak, kapálóznak és nem hagyják magukat szó

nélkül, egészen egyszerűen vízbefojtani. Küldöttségek mennek Bukarestbe, a minisztériumokhoz, özőlenek a kérvények, a tiltakozások. A nagyváradi vagy az aradi polgár ragaszkodik az élethez és nem hagyja szó nélkül vért elfolytani.

Csak Szatmár hallgat.
Szatmár, a régi patópáli irány megtestesítője. Ráérünk arra még... — mondják az illetékesek és nyugodtan szemlélik, hogyan válik az eleven életből tünneti csend. A határszélén vagyunk. Egyetlen városnak sem lehet nagyobb igénye a kereskedelem, ipar és a mezőgazdaság érdekeit védő intézményekre, mint éppen nekünk. Itt egy élni akaró és életrevaló polgárság fejlődött ki. Egy olyan polgárság, amely a megfőjtő válság ellenére is erőteljes, élénk gazdasági lendületet diktált. És ennek a városnak, illetve ezen a városon keresztül bonyolódik le a külkereskedelmi forgalma Magyarország és Csehszlovákia felé.

Szatmár azonban hallgat.
Hat liberális képviselője van a városnak. Majdnem mind szatmáriak. Szenátorai is vannak és sehol egy hang, amely megszakitana a temetési ravatalos-csöndjét. Sehol egy hang, amely tiltakozni próbálna a gazdasági gyilkosság ellen. Sehol egy cselekvésre lendülő kéz, amely megpróbálna

lik le a virágokat és Atta Troll helyére, mint Akela után Kiplingnél, felnőnek a fiatal, erős és fehér fogu farkasok...

Émlékezzünk régiekről, az Scythiából kijöttelről. 1849-ben és 1919-ben magyarok futottak el otthonról, vagy 1917. után fehér oroszok. Elvi jelentőségük megvolt, hogyne, az eszme általuk élt, de ők az eszme által jórészt az éhhalálra jutottak. Akik azonban otthon maradtak, gyötrelmesen bár, de meguszták a zavarost és még akkor is hasznosabbnak bizonyultak az Ideának, ha kisebb kaliberek voltak is a kifutottaknál. A nagy kivétel, mint Kossuth, Victor Hugo, Heine, Marx, csak erősítik a szabályt. A gyakorlati tapasztalatot: otthon maradni, akár hallgatva is, minden zászlótartó, aki teheti, álljon helyt akár a börtönben is. A politikusok hadd fussanak, a kasznárszellemeik még inkább, de a gondolat lovagjai, ha előbb elbujdosnak is az életveszély elől, a lehető legelső törvényes eljárásnak vessék magukat alá. Tollernek sokat használt egykori várfogsága, többet, mint mai futása: megírta „Fecskekönyvét“. Kazinczy hétévi börtön után lett vezére a nemzetnek, míg Bacskányi elszürkült az idegen kegy pénz idején.

Ennek az elvnek persze hogy ezeréseg el-

lenérve van. Szükséges az emigráció? Igen, az, de még szükségesebb a gyors hazatérés. E cikknek nem az a címe, hogy „lássuk a medvét!“, — hanem az, hogy „látjuk a medvét“. Még mindig látjuk. Nagyon erőteljesnek, morózusnak látjuk és immár elsöztünk a medvék iránti részvétől. Milyen gonoszul hamar felejtettük el a Mateotti gyilkosait és Nitti számkivetését. Jászi Oszkáról sem a haza, sem a szélsőbaloldali nem vesz már tudomást. Bunin, Mereszkowski, Ehrenburg, Trotzkij, Istrati, — jó, élő nevek, de az eszmék, amelyek szolgálatában állnak, ugyan, ne álltassuk magunkat, milyen keveset köszönhetünk már nekik. Na és a kicsinyek, a magyar és német és olasz és orosz Gábor Andorok, ezek már a semmivel érnek föl a mai harcban. Azért merem panaszkodni, hogy még mindig látjuk a medvét.

Pedig botorság észre nem venni, hogy milyen érdekes egy ilyen medve. Milyen exotikus a táncra idegenben, milyen nagy, bozontos és nem mindennapi látvány. Émlékszem, gyerekkoromban láttam egyet, amint táncoltatták s aztán a falusi derékfajósok lefeküdtek a járdára, hogy végigtapogorjan a hátukon a vadon láncos fia. A babona szerint ellál az ilyen medvetapasztástól a hátpecsenyefájás. Nos, már tizenöt éve élek szem alája minden nevezetesebb

lefejteti a város torkáról a fojtogató ujjakat.

Vagy alusznak, vagy nem hallják?
...vagy talán nem is akarják...
Ezzel a szomorú közönnyel szemben ezzel az általános csenddel szemben a polgárság kezdi felemelni a szavát. A polgárság, amely nem engedi magát leteperni. A polgárság, amely élni akar, vagy legalább is szerényen élni szeretne... A polgárság, amely a lapokból hallott azokról a hallatlan erőfeszítésekről, amelyek ket más városok tesznek, hogy életüket, jólétüket, boldogságukat mentse. Ennek a polgárságnak nevében dr. Katz Izid ügyvéd, a város időközi bizottságának tagja interpellált a városi bizottságnak:

— Meddig kívánják még az urak szé nélkül tűrni, hogy Szatmárt megfojtsák? A városi bizottság tagjai, mint akiknek zuhanyt öntenek a nyakába, felébredtek. Ráeszméltek arra, hogy valamit tenni kellene. Gyorsan, amíg nem késő. De mit? Rövidesen megszületett a megoldás.

Vasárnapra népgyűlést hívtak össze a színházban. Nagyszabásúnak és hatalmasnak tervezik ezt a népgyűlést. Egy nagy kiáltás lesz az egész népgyűlés. Egy kiáltás, amely elhallatszik talán Bukarestbe is:

— Élni akarunk!
Remélhetőleg ezt a kiáltást az illetékesek kívül meghallják majd Szatmárme gyének és Szatmár városnak a képviselői is.

Mind a hatan!
Akik szívvel-lelélekkel foglalták, hogy tűzön-vízen keresztül harcolni fognak a város és a lakosság érdekeiért.
Ezt fogadták.
Természetesen a választás előtt.
A népgyűlés talán észükbe juttatja majd ezt a fogadalmat.

Baradlai László

Háborúra készülő államnak Amerika nem szállít fegyvert

Washington, március 2.

Az amerikai törvényhozó szervek érdekes törvényt szavaztak meg, mely már érvénybe is lépett. Az ujonnan megszavazott törvény felhatalmazza Rooseveltt köztársasági elnököt, hogy a külföldre szállított fegyver- és fegyverszállítást betilthassa, amennyiben az elnök az illető megrendelő államnál háborús készüldéseket gyanít.

Sok ellensége van Magyarországon a szovjetszerződésnek

Budapest, március 2.

A magyar képviselőház szerdai ülésén Fábán Béla a szovjetszerződés ügyében szólalt fel. Nem helyeselte a szerződést, mert nézete szerint a Szovjet sohasem mond le arról, hogy eszméi mellett ne igazgasson, már pedig ez igen nagy veszélyt jelent Magyarországra.

Fábán Béla azzal fejezte be beszédét, hogy aki békét szállít Oroszországnak, az tulajdonképpen gőzhengert szállít, amelylyel a Szovjet lehengereli majd egész Európát. Nagyon kéri a kormányt, hogy gondolja meg a dolgot, mielőtt a kötött szerződést a törvényhozással is jóváhagyatná.

emigrációs medvének, de azért a fájdalomaim nem szüntek Európa szabadságáért. Ugy lát-szik, a medvékben van a hiba. Nagyobb az emberi elvetemültség, mint a medvék táncold tehetése, vagy talán az a baj, hogy minden ravasz táncoltató, egy-egy ordenáré politikai kajandor mellett igen vígan táncoltak a mackók a kenyérkereső nótára. Minden osztály öntudatát segítették elő szórakoztató táncokkal, de ők maguk a rabság kötelén, vagy a szőkés kenyértelenségében osztály-öntudatlanul jártak az embervadont. Filozófiájuk, morgásuk tettett a tömegeknek és tetszett gazdálknak, de igazi hazájuk a magános vadon, melyben Heine leste meg boldog, embermegvető egyedül-létüket.

Különbösten most vannak vilásgazton. Vagy összefogják őket az egész világon egy állatse-regletbe, vagy megnyugosznak, szinleg, otthon az emberi pária-sorsban, s a polgárjogban, hogy ugyanolyan kevés joggal rendelkezzenek, mint a szorongatóttak. Azt már megtá-nulták, hogy ameddig medve lesz, mindig akad ember, akinek sportja, szenvedélye és művésze a medvetáncoltatás. Mert a medve egész alkatában bosszantóan emlékeztet az er-dőre, a friss levegőre, a szabadságra. A természet, melyet az emberbestia le akar győ-zni. És hál'istennek, mindig a természet győ-z, mégis, ha nem is medve alakjában.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A budapesti mezőgazdasági kiállítás előkészületei

Budapest, március 2.

A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás rendezőse a napokban gyűlést tartott, a melyen Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár beismert a kiállítás eddigi bejelentéseinek minden várakozást felülmúló kedvező eredményeit. A kiviteli forgalom fejlesztése érdekében a kiállítás alkalmából jelentős devizakedvezmények állanak az exportőrök rendelkezésére.

A kiállítás keretében ezévből is értékes anyaggal vonulnak fel a szakoktatási intézetek, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Külkereskedelmi Hivatal, a dohány- és erdőgazdálkodási csoport, a tejtermékipar, a háziipar, stb. A vetőmagkiállítás keretében kiállítják a kanadai nemzetközi búzakiállítás I. díjat nyert búzát, nemkülönben az ősz folyamán tartott szolnoki és békéscsabai búzakiállítások kiváló minőségű búzaanyagát. A borkiállítás és élelmiszerkiállítás csarnokait ezévből jelentősen bővíteni kellett.

Erdekes új csoport lesz a zöldmezőkiállítás, amely újszerű keretek között fogja elvezetni a kiállítás látogatóit a rossz legelők megjavításának szemléltetésétől kezdődően, hatásait szakszerű fokozatban bemutatva a végeredményig, amely az angliai vajexportban kulminál.

Jeszénszky Pál elnök a tenyésztők nevében köszönetet mondott a földművelésügyi miniszternek minden irányban megnyilvánuló hathatós támogatásáért és felkérte a jelenlevő Plósz Béla h. államtitkárt, hogy a tenyésztőknek és rendezőbizottságnak ezt a köszönetét tolmácsolja.

Ezután előadó bejelentette, hogy a kormányzó a kiállítást ezévből is személyesen fogja megnyitni.

Nem termelni is pénzbe kerül

(Washington) Az Egyesült Államokban a mezőgazdaság talpraállításának végrehajtása során eddig 193,5 millió dollár kártalanítást fizettek ki a farmereknek. Ezt az összeget különböző mezőgazdasági termékek vetésterületének csökkentése ellenében, valamint a gyapotültetés korlátozása fejében fizették ki. A gyapot kártalanításra 33 millió dollár jutott. A még rendelkezésre álló 158,5 millió dollárból nem kevesebb mint 112 millió dollárt szántak a gyapottermelők további kártalanítására, 45 milliót pedig a búzatermelőknek.

A külföldi hus lassan-lassan teljesen kiszorult Bécsből

Bécs, március 1

A bécsi vásárcsarnok igazgatóságának jelentése szerint Bécs husfogyasztása, amely a nagyváros fokozottabb mértékű husfogyasztása következtében közel felét teszi ki Ausztria teljes fogyasztásának, — 1933-ban 15 százalékkal csökkent. A csökkenés mellett azonban a belföldi tenyésztés sokkal nagyobb mértékben követte részét az ellátásból, mint az előző években.

A zsirsertés kivételével, amelyet továbbra is a külföldről szereznek be, minden más állatfajtánál erősen emelkedett a belföldi ellátás. Az állat- és húsbevitel összege 1930-ban 277 millió, 1932-ben 115 millió, 1933-ban pedig csak 97 millió schillinget tett ki. A hus nagyban árá 1930 óta átlagosan 1 százalékkal esett.

AZ ANGLIÁBA IRÁNYULÓ KONFEKCIÓNYAL LÁTANDÓK EL

Az angol kormány az angol-francia várműködés folyományaképpen a Franciaországból behozott konfekcionált ruhakészítményekre és azok kikészítésére felhasznált kiszabott és kiformált anyagokra 20 százalékos érték pótvámot vetett ki.

Ezen intézkedés következtében az egyéb országokból Angliába szállított konfekcionált ruhák száma jelentősen csökken, melyek láttaozására a származási országban székelő brit konzulátus vagy helyi kereskedelmi és iparkamara járulhat.

A kontingentálás és kivitelünk hanyatlása

Érdekes statisztikai adatok országok szerint

Bukarest, március 2

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumot tudvalevőleg Sassutól Teodorescu N. volt vasúti vezérigazgató vette át. Teodorescu most tanulmányozza át részletesebben a kontingentálás eddigi rendszerét és eredményeit, de már előre jelezte, hogy a külkereskedelem tekintetében más a felfogása, mint elődjének. A kontingentálásban tehát változások lesznek, amelyeknek lényegét előre még nem lehet tudni. Az új miniszter csak annyit árult el, hogy új alapokra akarja helyezni az árubehozatal és kivitel szabályozásának rendszerét.

A kormány gazdasági bizottsága a napokban összeül s ekkor Teodorescu részletesen kifejti kontingentálási programját.

Ezalkalommal nem érdektelen áttekinteni az elmúlt év eredményeit a kontingentálás szempontjából. A pénzügyi statisztikai hivatal éppen a napokban tette közzé a múlt évi külkereskedelmi adatokat. Eszerint a külkereskedelmi mérleg 1933 évben aktív két és fél milliárd lejellel. Ez a többlet azonban 1932 évben 4,7 milliárd volt.

A kivitel hanyatlásáról különben már többször beszámoltunk. A lényeg az, hogy kivitelünk nemcsak mennyiségileg hanem amellel és elsősorban értékben hanyatlik íjesztő mértékben. Export cikkeink ára a világpiacra jelentősen nagyobb mértékben esik, mint a behozott árúké. Ami érthető is. Mi főleg nyesterterményeket viszünk ki és ipari cikkeket hozunk be: a mezőgazdaságban pedig nagyobb az árzuhanás, mint az iparban és az ipari országok rendszerint elnyomják az agrárállamokat.

A kontingentálás szempontjából tekintsük meg a külkereskedelmi adatokat egyes országokkal szemben. Látni fogjuk, hogy azok az országok, amelyekkel szemben külkereskedelmi mérlegünk eddig is passzív volt, a behozatali korlátozások folytán nem „javultak meg”, azaz nem érezték kényszerülve magukat több árut venni tőlünk. Csehszlovákiával például következő a helyzet:

1932-ben behoztunk innen 60,325 tonna és 1,480,2 millió lej értékű árut, 1933-ban pedig csak 47,745 tonna és 1,102,9 millió lej értékű árut. Kivitelünk viszont 1932-ben 453,695 tonna, illetve 1,163,9 millió lej érték volt, 1933-ban viszont csupán

279,477 tonna és 1,163,9 millió lej. Vagyis a kivitel közel félmilliárd lejjel esett, behozatal azonban csak 377 millió lejjel. A külkereskedelmi mérleg tehát egyre kedvezőtlenebb.

De vegyünk most egy „aktív” államot vagyis olyat, amelybe többet viszünk ki mint behozunk.

Magyarországgal szemben a behozatal 1932-ben mennyiségileg nőtt közel 5 ezer tonnával és értékben 271,2 millióról 323,4 millióra. A kivitel 1932-ben 673,750 tonna, 1933-ban 594,092 tonna, az érték pedig 1932-ben 923,6 millió, 1933-ban pedig 533,8 millió. Vagyis a behozatal több mint 50 millió növekedésével szemben kivitelünk több mint 470 millióval esett.

Angliával szemben 1932-ben 1,045,5 millióval volt aktív a külkereskedelmi mérleg, 1933-ban azonban csak 479,7 millióval.

Mindebből következik, hogy Románia kivitele katasztrofálisan esik, még jobban, mint más országoké, lévén szegény östermelő ország: a kontingentálás pedig lehet elkerülhetetlen, mint a helyzet parancsolta kényszereszköz, de különben nem állíthatja talpra a külkereskedelmet.

A közgazdaság hírei

A FORGALMI ADÓ NYILVANTARTÁSA

(Bukarest.) A pénzügyminisztérium rendeletet adott az összes pénzügyigazgatóságoknak olyan értelemben, hogy a forgalmi adó-köteles vállalatok, amelyek a forgalmiadó nyilvántartására szolgáló könyvekben fehér lapokkal rendelkeznek, a tavalgyi könyvben folytathatják az ideai nyilvántartásokat is. Csak az kötelező, hogy az 1933 évet lezárják s az egyenleget beírva és elővezetve kezdjék meg az 1934 évet.

A MAGYAR POSTATAKARÉKPÉNZTÁR BETÉTJEINEK KIFIZETÉSE

Amint értesülünk, a P. T. T. 1934 május 1-én megkezdte a magyar Postatakarék betétek kifizetését. Ugyanis Románia még 1922-ben Innsbruckban egyezményt írt alá erre vonatkozóan és kötelezte magát a Postatakarék pénztárában talált betétek kifizetésére.

MINTAVÁSÁROK

A jasi ipar- és kereskedelmi kamara március 21 és április 1. között kiállítási vásárt rendez, melyre meghívja az érdekelteket, különösen súlyt fektetve arra,

hogy Románia nagyobb ipari cégei ezen képviseltessék magukat. A vásáron úgy nagyban, mint kicsinyben vételek és eladások is fognak eszközöltetni. A CFR. a vásár idejére 50%-os utazási kedvezményt engedélyezett. A kiállítók jelentkezési határideje március 5.

A cseh konzulátus átiratban értesítette a cluji kereskedelmi és iparkamarát, hogy a prágai kereskedelmi kamara március 11 és március 18 között mintavásárt rendez. Az átirat felhívja a figyelmet különösen az üveg- és porcellán-vásárra.

Brüsszel f. év április 4-ike és 18-ika között tartja 15-ik nemzetközi mintavásárját.

FA ÉS FAÁRUK IMPORTJA FRANCIAORSZÁGBA

A francia hivatalos lapban a napokban megjelent azon minisztertanácsi jegyzőkönyv, amely a fa- és faárúk importját Franciaországba szabályozza és amely már f. év január 1-én életbe is lépett. A szabályzat szerint ezentul csak előzetes pénzügyminiszteri engedéllyel importálhatók Franciaországba fa és faáru cikkek és ezek is kizárólag oly importőrök által, kik a kérdéses szabályzatban megállapított feltételeknek eleget tesznek.

HARMINCEZER LEJRE EMELTÉK FEL AZ UTÁNVÉTELEZHETŐ KÜLDÉMÉNYEK ÉRTÉKHATÁRÁT

A postavezérigazgatóság rendelete értelmében az utánvételezhető postai küldemények értékhatarát 30,000 lejre emelték. Ezáltal a posta forgalma bizonyára jelentősen javulni fog.

SZŐLLŐKARÓ-AKCIÓ

(Bukarest.) Manolescu-Strunga földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a jövőben az Erdőpénztár szőlészeti akciójának támogatására, sürgős intézkedések történjenek a szőlőművelőknek szükséges szőlőkarókhoz alkalmas fák levágására. A szőlőkarókat azután a lehető legolcsóbb áron kell szétosztani a szőlőgazdáknak.

ROMÁN PAVILLON A PALESZTINAI VÁSÁRON

(Bukarest) Tel-Avivból jelentik, hogy ott ezévből áprilisában nyílik meg az ötödik nemzetközi mintavásár. Eddig is sok ország jelentette be részvételét. A román kormány jóváhagyta, hogy a kiállításon román nemzeti pavillont is létesítsenek. A Palesztina-romániai kereskedelmi kamara megbízottat küld Romániába, aki érintkezésbe lép az érdekeit gazdasági körökkel és a kiállításról megadja a szükséges felvilágosításokat.

Március ötödikén,
hétfőn
jelenik meg

AJÁNDÉK-REGÉNYTÁR
CASTANO-KÖSZEGHY-MARIANNE:
A MODENAI ORVOS.

Egy ritka jubileum

Néhány szó a gyorsírás kétezer évéről

Az az ünneplés, amelyben a gyorsírás hivatalos tényezői a magyar vitagyorsírás fanatikus harcosának: Fabro Henriknek emlékét részesítik, időszerűvé teszi, hogy a gyorsírás fejlődéséről megemlékezzünk. A mai újságolvasó egészen természetesen veszi, hogy a nagyvilágban szerkesztés elhangzott beszédekét másnap teljes egészében elolvassa az újságban, azonban senki sem gondol arra a hatalmas munkára, amellyel az emberi szó tűnő foszlányait megörökítik az újságolvasó és ezáltal az utókor részére. Azt mondja az örökérvényű latin mondás: „a szavak elrepülnek, az írás megmarad”. De ki az, aki a szavak elrepülését megakadályozza, aki az elhangzott beszédet lefényképezi, hogy ezáltal maradandót alkosszon? Ki volt ennek a komoly tudománynak felfedezője, továbbfejlesztője? Mennyi idős a gyorsírás, a mai modern kor egyik pótolhatatlan segédeszköze? A válasz csodálatra tarthat számot: a gyorsírás művészete éppen napjainkban kétezer esztendő. Körülbelül Kr. e. 66-ban jelentette ki Marcus Tullius Tiro, a híres római szenátor Cicero rabszolgája, hogy urának szavait meg tudja örökíteni. Ez a művelet viasztáblán, csontvesszővel történt. Cicero el volt ragadtatva rabszolgája felfedezésétől és elhatározta, hogy a találmányt praktikusnak is ki fogja próbálni. Megbizta tehát Tirot, hogy az általa felfedezett gyorsírásban néhány tanítványt képezzen ki. Rövid idő múlva a római szenátusban történt az első hivatalos próba. Csak kevéssé ismeretes, hogy Cicero-nak még ma is sokat idézett világhírű beszéde az összeesküvő Catilina ellen — volt az első beszéde a világtörténelemnek, melyet gyorsírással örökítettek meg. Miután ilyenformán az első kísérlet fényes sikert aratott, Tiro tanítványai egyre szaporodtak. Cicero az új felfedezés felett érzett örömeiben felszabadította Tirot a rabszolgaság alól. Az egykori rabszolga hátralevő éveit a gyorsírás tökéletesítésének szentelte. Habár állandóan betegeskedett, mégis elérte a tiszteletreméltó 100 éves korhatárt.

Az ókori sztenogrammot egy viasztáblára vésték hegyes csontvesszővel (stylus). A visszaolvasás után a viasztáblát a csontvessző másik, lapos végével újra kiegyengették. Az új rendszer maga nem hasonlított a gyorsírás mai jegyeihez, — hanem minden egyes szóznak külön jele volt. Ily módon a gyorsírás nem tartozott a legkönnyebb mesterségek közé és bizony annak elsajátítása sok fejlődést okozott a tanítványoknak. A gyorsírás felfedezése nagy hatást keltett Rómában. A legmagasabb méltóságokat viselő egyének is a gyorsírás művészetére adták magukat. Augustus császár az egykorú feljegyzések szerint nagyzerű gyorsíró volt és maga tanította gyermekeit gyorsírásra. Ő volt különben az első, aki törvényt hozott a gyorsírásnak az iskolában való tanítására. Általában azonban mégis a rabszolgák foglalkoztak legtöbbször ezzel a hasznos tudománnyal. Ezt a gyorsírás módszerének, illetve elsajátításának nehézségei okozták. Ilyen erőfeszítést igazán nem lehetett a szabadon született egyénektől elvárni. A filozófus Seneca egyik könyvében a gyorsírást a „rabszolgák alantas találmányának” nevezte. A gyorsírás mindazonáltal gyorsan fejlődött és néhány évtized múlva az előkelő római költők mindegyikének megvolt a maga íródeákja. Plinius, a híres történetíró munkái mind gyorsírással íródtak. Az első keresztény egyházfejedelmek — Origenes, Hieronymus — szintén gyorsírással dolgoztak, — sőt a törvénytörőknél is kötelezővé tették a gyorsírást.

Ha a rabszolgát ura a gyorsírásban ki akarta képezni, tanítóhoz küldte, akivel szabályszerű szerződést kötött. Egy ilyen szerződés, amely Egyiptomból, Kr. u. 155-ből származik, azt a megállapodást tartalmazza, hogy Panechotus hírbérur Chaurammon nevű rabszolgáját Apoloniusz tanítóhoz küldi a gyorsírás elsajátítására. A tanító 120 drachmáért elvállalja a rabszolgának a gyorsírásban való tökéletes kiképzését. Diokletianus császár Kr. u. 301-ben havi 75 dénárral jutalmazta gyorsíróit, míg tanítók, akik csak a közönséges írásban voltak jártasak, ugyanakkor 50 dénár díjazásban részesültek.

Megrendítő gyermekszerencsétlenség a marosvásárhelyi állami fiugimnáziumban

Két jóbarát halálosvégű versengése

Marosvásárhely, március 2.

A marosvásárhelyi állami fiugimnáziumban megdőbbsé és az egész környéken nagy részvétet kiváltó szerencsétlenség történt.

A gimnázium két ötödik osztályos növendéke csütörtökön délelőtt azon vitatkozott, hogy melyik tudja közülük a tornagyakorlatoknál használt 5 kilós vasgolyót az épület második emeletéről messzebb dobni. A vita vége fogadás lett, majd utána a versengés gyakorlati végrehajtása.

Az első dobás jogát Sanpalean Nicolae-nak ítélte a sors. A másik diák, Uil-

can Joan, lement az udvarra, hogy a dobás távolságát ellenőrizze. Vele volt néhány társa is. Aztán elhangzott a jelszó és Sanpalean Nicolae a második emeleti ablakból eldobta a nehéz vasgolyót.

A következő pillanatban velőtrázó sikoltás hangzott fel az udvarról. A vasgolyó Uilcan Joan fejére esett. A szerencsétlen fiu figyelte az esés menetét s arra felé szaladt, hogy elsőként állapítsa meg a dobási távolságot. A vasgolyó a nyakszirtjére hullott s feje hátsó részét is betörté annyira, hogy az agyveleje is kilocsant.

A szerencsétlenség hírére nemcsak az

intézet, hanem az egész környék összeszaldott. A már haldokló diákot sürgősen be szállították a kórházba, de segíteni rajta már nem lehetett: délután két órakor kiszenvedett.

A két diák igen jó barátságban volt egymással. Sanpalean, amikor meghallotta, hogy a barátja meghalt, le akarja vetni magát a második emeletről. Diák-társai alig tudták elejét venni a második szerencsétlenségnek.

A döbbenetes szerencsétlenség város-szerte nagy részvétet keltett, sőt azokon a környékeken is, amelyek a két gyermek révén érdekelték.

Az új császár beszélt a néphez

Sing-King, március 2.

Esti telefonjelentésünk szerint Mandzsuria új császára, Pu-Yi, koronázása után beszédet intézett a néphez.

A császár kijelentette, hogy mindent csak Mandzsuria lakossága érdekében ki-

ván tenni és belpolitikai téren egyetlen törekvése lesz, hogy a 20 év óta tartó háboruból és polgárháborúból annyit szenvedett országot gazdaságilag és társadalmilag helyreállítsa. Külpolitikai célkitűzései is egyszerűek: békét akar s minden államnak barátságot kínál.

Chiappe is bűnös

Elővezették a hírhedt rendőrpáncsnokot

Páris, március 2.

A Stavisky-ügyben kiküldött parlamenti bizottság rendkívül súlyos terhelő adatokat sorakoztatott fel Páris volt hírhedt rendőrfőnöke, Chiappe ellen is. A vizsgálóbizottság jelentése alapján az igazságügyminiszter utasította a vizsgál-

lóbíró, hogy sürgősen hallgassa ki Chiappét is. A vizsgálóbíró elrendelte a volt rendőrfőnök elővezetését.

Kiszivárgott hírek szerint az igazságügyi hatóságok máris megállapították, hogy a volt rendőrfőnök rendkívül szoros kapcsolatot tartott a milliommós szélhámmal.

Értekezletet tartott a magyar parlamenti csoport

Bukarest, március 2.

A Magyar Párt hivatalos nyilatkozatot adott ki a párt parlamenti csoportjának Bethlen György gróf elnökletével szerdán tartott értekezletéről. Mindenekelőtt azzal foglalkoztak, hogy egyes magyar megyék, részben a választási visszaélések miatt, nem juthattak magyar képviselőkhöz és szenátorhoz. A párt felosztotta maga között ezeket a megyéket és mind-egyik tagjának kötelességévé tette, hogy az illető helyről beérkező indokolt panaszok és sérelmek ügyében az illetékes helyeken eljárjon.

A panasztevő magyarokat kéri a párt, hogy ügyeiket a Magyar Párt helyi tagozata útján juttassák el a képviselőkhöz és szenátorokhoz.

Tárgyalt ezután a parlamenti csoport

az egyházak és iskolák súlyos bajairól és sérelmeiről, az államsegély kérdéséről, amelynek rendezése nélkül a magyar intézmények helyzete szinte megoldhatatlan.

Bethlen György gróf beszámolt ezután azokról a lépésekről, amelyeket a cenzúra- és sajtósérelmek, valamint a névelmezés és magyar városnevek elnyomása ügyében tett. Majd szóba került a magyar vasutások ügye, akiknek érdekében Bethlen gróf Franasovici közlekedésügyi miniszterrel, Willer dr. pedig Mereuta vasúti vezérigazgatóval tárgyalt.

A pártértekezlet ezután megszabta, hogy az adóügyi és más törvények során melyik ügyben ki szöveljen fel. Követelni fogja a párt a rokkantak múltévi hátralekös járandóságainak kiutalását is

Már a tizlejest is hamisítják

Marosvásárhely, március 2.

A marosvásárhelyi rendőrség hamispénz terjesztésének a gyanúja alatt őrizetbe vette Linger Ernő iporossegédet. Linger Ernő hamis 10 lejessel akart fizetni az egyik rikkancsnak, az érem azonban olyan kezdetleges hamisítvány volt, hogy az újságíró is nyomban észrevette. Szólt a legközelebbi rendőrnök, amely aztán

bekísérte az iporossegédet a rendőrségre, ahol vallatásra fogták.

Linger azt vallotta, hogy a hamis érmet Macavei nevű állástalan gépkocsivezetőtől kapta. Macavei már régi ismerőse a rendőrségnek, sőt éppen pénzhamisítás miatt letartóztatásban is volt. A körözöparancsot nyomban ki is adták ellene, egyelőre azonban még Linger Ernőt is benn tartják, mert az a gyanu, hogy tudatosan akarta „elsütni” a hamis érmet, esetleg éppen a pénzcsináló Macavei cinkostársaként.

A híres Cassianus is gyorsírás tanításával foglalkozott. Azonban nagyon szigorúan bánt a gondjaira bízott rabszolgákkal, akik egy napon csontvesszőikkel meggyilkolták. Egykorú feljegyzések szerint a felázadt rabszolgák egyike a véres tett után így kiáltott fel: „Vissza küldtünk téged ahhoz az ezer jelhez, a mellyel annyit kinoztál bennünket”.

A gyorsírás a római birodalomban a keresztény periódus kezdetéig nagyon elterjedt volt. Szerzetesek és papok is ezt használták fel a szent könyvek írásánál. A gyorsírás művészetéről egészen a 11. századig vannak feljegyzéseink. Azután eltűnik a középkor homályában, amely a gyorsírást „átkos tudomány-

nak” tartotta. Mindenesetre bálmulatra méltó az az ügyesség, amellyel a római kor gyorsírója a beszédekét le tudta rögzíteni, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy az akkori beszéd tempója sokkal gyorsabb volt a mainál. Olyan feladat ez, amely előtt a mai kornak is meg kell hajtania az elismerés zászlaját. A gyors emberi beszéd 4–500 szótag körül mozog percenként, amely sebességet a leggyakorlatibb gyorsíró is csak 1–2 percig tud követni. Ha tekintetbe vesszük tehát a római kor szónokainak hatalmas lendületét, feltételezhetjük, hogy a beszéd sebessége elérte a percenként a 600 szótagot — amely még a gyorsírás mai technikája mellett is elérhető-

Jaffában elégett egymillió darab üres narancsláda

London, március 2.

Jaffából érkezett jelentés szerint az ottani kikötőben hatalmas tűz támadt, amely egy milliónál több üres narancsládát elpusztított. A kár tetemes, de a ládák elpusztulásán túl is súlyosan érinti a tűz a narancstermelőket, a narancskereskedőket, sőt az itteni narancsfolgyasztókat is, mert attól tartanak, hogy a szállításra felhalmozott narancsot kelő időben utra tenni most már nem tudják. Ez az ottani termelőknek jelentős kárt, az európai fogyasztóknak pedig a narancs drágulását jelentené.

Legújabb

DIMITROFF, POPOFF ÉS TANEFF,

a három Németországból kintasított bolgár a moszkvai hatóságok a legelőkelőbb, külföldieknek berendezett szállodákban helyezték el. Testi és lelki állapotukat egyetemi tanárokból álló bizottság vizsgálta meg s ez a bizottság megállapította, hogy testileg és ideileg egyaránt nagyon silány állapotban vannak s ezért Tanoff kórházi kezelésre, Dimitroff és Popoff pedig szanatóriumi üdülésre szorulnak.

VARSÓ KÖZELÉBEN

Monka faluban az iskolásgyermekek játéka közben a réten egy gránátot találtak, amely valószínűleg a háborúból maradt ott. A gránát játéka közben felrobbant és 11 gyermeket darabokra tépett.

A BUDAPESTI NEMZETI SZÍNHÁZBAN

csütörtökön délután volt Bethlen Margit grófnő „Cserebogár” című darabjának a bemutatója. A bemutató-előadás a kormányzó és számos más előkelőség is megjelent. A szerzőt sokszor és melegen ünnepelték és a darabnak nagy sikert jósolnak.

A SPANYOL KORMÁNY

másfél napi vívódás után megbukott. Lerroux miniszterelnök szombaton délelőtt jelentkezett a köztársasági elnök előtt és benyújtotta lemondását. Az elnök a lemondást elfogadta.

BÉCSBEN ELTERJEDT HIREK

szerint a német kormány most már enyhíteni kívánja az osztrák—német fegyverszületet és ezért parancsot adott Ha-bichtnak, hogy ezentúl minden beszédének kéziratát mutassa be előzőleg a propagandaminisztériumnak.

len teljesítmény.

600 szótag percenként, — ez volt Fabro Henrik álma, életének célja. Az általa felfedezett új rövidítések, amelyeket ma már „fabroizmusok”-nak neveznek, lehetővé tették az emberi beszéd folytatlagos megörökítését, mindazonáltal nem képesek 450, maximum 500 szótag lerögzítésénél többre. A jövő feladata tehát, hogy Fabro Henriknek, a gyorsírás elhivatott harcosának álmát valóra váltsa. A kezdet — mint láttuk — megadta ennek lehetőségét, most már a modern XX. század feladata, hogy utóljárja az antik l. század eredményeit.

Takács Ede

SPORT

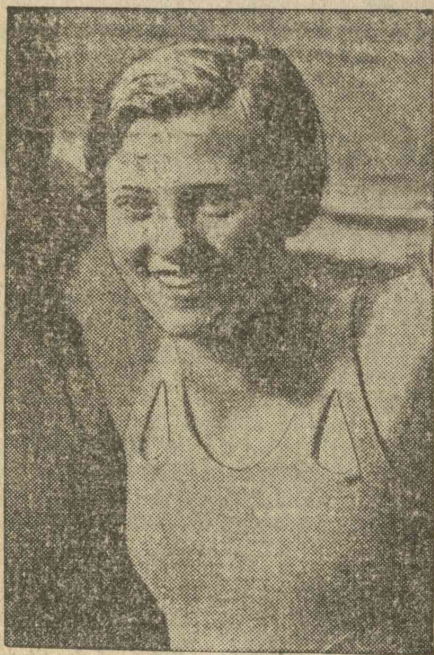
SPORTOVATUNK VEZETÉSÉT a mai naptól, mint belső munkatárs, Horosz Béla kirlapíró vette át. Horosz nemcsak elméleti, hanem gyakorlati sportember is, aki most nyerte meg negyedizben Románia műkorcsolyázó bajnokságát. Horosz Béla irányítása mellett a sport terén is a legjobbat fogjuk adni olvasóinknak.

A Román Kupa-mérkőzések második fordulója — amely a középdöntő mérkőzéseknek felel meg — április 29-én kezdődik. Ezen a napon 24 csapat játszik a Román Kupa küzdelmeiben a következő párosításban:

Bukarest: Unirea Tricolor—NAC és Universitatea—Maccabi. Nagyszeben: Boimii—Ripensia. Kolozsvár: Romania—CFR. Marosvásárhely: Mures—Phonra. Gyulafehérvár: Mihai Viteazul—Venus. Szatmár: Olimpia CFR—Brasovia. Reșica: UDR—Juventus. Lugos: Vulturii—AMTE. Nagyvárad: Crisana—Sticla. Temesvár: Kinizsi—Avântul. Braila: Franco Romana—Gloria CFR. Ploesti: Tricolor—Electrica.

A forduló mérkőzéseinek érdekessége, hogy akkor játszanak először a Nemzeti Bajnokság csapatai. Ez a körülmény érdekes összehasonlításra ad alkalmat a Nemzeti Bajnokságban résztvevő és a többi csapatok erőviszonyai között.

HÁROM HÉT ALATT — HÁROM VILÁGREKORD

Willie den Ouden holland uszóbajnoknő a 100 méteres kralol-uszásban három hét alatt háromszor javította meg a világrekordot. Legutoljára 1 perc 5.4 másodperc alatt uszta végig ezt a távot.

Bukarest kitűnő husvétii futballprogramja már kialakult. A Venus, Ripensia és Unirea Tricolor közösen rendezik. Valamelyik nevesebb osztrák vagy cseh együttes bevonásával körmerkőzést játszanak.

*

Az 1935. évi főiskolai világbajnokságokat Budapesten rendezik meg. Már most megkezdtek az előkészületeket.

A JÖVŐÉVI SIVILÁGBAJNOKSÁGOKÉRT KÉT ORSZÁG IS VETEKEDIK,

még pedig Anglia és Csehszlovákia. Anglia eredeti ötlettel — Svájcban szeretné megrendezni a sísport világraszóló eseményét, a FIS-versenyeket. Anglia a teljes verseny megrendezésének jogát kérte. Csehszlovákia is ugyanezt kéri. (És mert a sivilágbajnokság nem megvetendő idegenforgalmi esemény: a Tátrában rendezné meg...) A nemzetközi szövetségnek

FINNEK NYERTÉK MEG SOLLEFTEABAN A 4x10 KM. STAFÉTAFUTÁST

A Sollefteában rendezett 4x10 km. si-stafétafutást a finn csapat nyerte meg. Képünk azt a pillanatot örökíti meg, amikor a győztes finnek utolsó embere, Saarinen átadja a célnál a fehér kendőt.

Szerkesztői üzenetek

Adám. Gondolat van a versében, de annak megírása még nem emelkedik az átlagon felül. Ezt nem közölhetjük. Sokkal erőteljesebb, kicsiszoltabb nyelvezetű versre van szükségünk.

082805—174029. sz. előfizető. 1. Hozzászólását szíveskedjék beküldeni. 2. Filatelia annyit jelent, mint: bélyeggyűjtés. Van rá jó magyar szavunk már azóta, hogy a bélyegeket gyűjteni kezdtek. 3. Az „Anyanyelvünk” kötetét szíveskedjék Kacsó Sándor kartársunknál

most fő a feje, hogy kinek juttassa. Legvalószínűbb, hogy a versenyeket, mint az idén is kettéosztják. Csehszlovákia a futó és ugró, Anglia pedig a lesikló és slalom-számokat rendezi majd meg.

KLUG, GERŐ ÉS IVÁNCICS,

— a világbajnokságon közreműködő, bejelentett magyar futballbírák. Mindhármán nemzetközi viszonylatban is a legjobb bírák között szerepelnek.

Ezek a magyar birkózók képviselik Magyarországot a helsinki-i finn—esz—magyar „testvérm nemzetek közötti” viadalon:

Légsúly: Imrei. Pehelysúly: Zombori (Tóth). Könnyűsúly: Beke (Biczó). Kisközépsúly: Finnyák (Kálmán). Nagyközépsúly: Riheczky (Kripkó). Kisehsúly: Tarányi. Nehézsúly: Vítáls. A zárójelben irt nevek a tartalékok.

VÉGRE GYŐZNI TUDOTT A BEOGRADSKZI IS

A jugoszláv bajnokságot eddig elég gyenge eredményekkel szerepelt Afrikában. Most végre győzni is tudott, még hozzá szépen:

Beogradskzi—Port Said válogatott 5:1 (4:0).

juk. Egészen bizonyos, bármennyire is fonáku hangzik, hogy a dolog megszűnésével az eltűnt órát amúgy sem tudnók előteremteni. Viszont Önnek ott a lopás színhelyén, a videzen visszamenne, súlyos kellemetlenségeket zúdítanak a nyakába. De ha nem akarja annyiban hagyni a dolgot, akkor tegyen jelentést az esetről a sepsiszentgyörgyi csendőrszárnyparancsnokságon. Eredménnyel azonban nem nagyon biztathatjuk.

Tőzsdei megbízásokat,

értékpapírok vétele és eladását bukaresti fiókunk után különösen gyorsan és előnyösen eszközölünk.

Kronstädter Allg. Sparkasse

Női divatszalonok
Férfi divatszabók
Női kalapszalonok

gyermekruha varrodák, fehérneművarrodák
figyelmét felhívjuk arra, hogy a legújabb

tavaszi és nyári divatlapok

igen nagy választékban kaphatók a
Brassói Lapok Könyvosztályában

Gazdasági tanácsadó!

A gyümölcskertészet elemei

Különös tekintettel a gyümölcsfák betegségei elleni védekezésre, 53 rajzzal. Irta

Dr. BERNÁTSKY JENŐ

Ára 120.— Lei.

Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Brassó, Kapu-u 56—58., az udvarban.

SZENZÁCIÓS KÖNYV A GYÓGYÍTÓ TUDOMÁNY CSODÁIRÓL!

Hipnózis-gyógyimód a szervi és lelki betegségeknél

Irta: Dr. Völgyesi Ferenc főorvos.

A tartalomjegyzékből:

Az emberi lélek titkai és az emberi érzékszervek. — Óserők az emberi lélekben. — Kuru és orvosi tudomány. — Tuberkulózis és hipnotizmus. — A rákbetegség. — Az idegesség gyógyítása. — Levél a lourdesi csodahelyről. — Gyomor- és bélbajok. — Mi a hipnotizmus? — „Gyógyíthatatlan” betegségek gyógyítása. — Szervi szívbajok egyén terhesége, szülése, hipnotizmus segítségével. — Egy különös eset a hipnotikus fogyasztó és álmatlanság ellenes kurák közül. — Impotencia gyógyítása hipnózissal. — A hipnózis jelentősége szív- és asztmabetegeknek. — Alkoholizmus gyógyítása hipnózis segítségével. — Hipnózis és szuggesztio a bibliában. — Hipnózis csodái az orvostudomány szolgálatában. — Szívnyomás, halálfelelmek, álmatlanság, szédülés, bűnbűz hajlam, stb., stb., biztos gyógyítása hipnózis gyógyimód után.

Mindenkinek, ki az emberi test és lélek titokzatos összefüggéseit megismerni akarja, aki „gyógyíthatatlan” betegségére biztos gyógyulást akar találni, el kell olvasnia ezen művet!

A roppant értékes, érdekesítően megírt vaskos mű ára csak 120 lej.

Rendelje meg azonnal, mert csak pár példány áll rendelkezésére!

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában,

Brassó Kapu utca 56-58.

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Irta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal. 260 oldal ára 120 Lei
Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Adóbonokat

vásárolók és eladók hivatalos napi árnyomamon, vidéki bankösszeköttetések útján. Cím: I. Moscovici, București, Str. Justiției No. 63. Tel.: 3—96/17.

Eladó kefégyári felszerelések!

Ecsetprés motorhajtásra. Kefenyíró gép. Ecsetjelző és számozó gép. Szőrszárító kályhák. Függőleges és vízszintes tengelyű famaró gépek. Szallag-fűrészek 1/700—1/800-as, 1 automata-faesztergapad. 1 hengeres és korongos csiszoló gép. Faesztergapad. 13 drb. seprűvarró és 13 drb. seprűkötő gép. Villanymotorok 3—4 HP. Transmissiók. 4 drb. Bankschere. 2 drb. Stokschere.

Minden majdnem teljesen új állapotban! **Jakubovits csemege üzlet, Arad** Városházával szemben.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Erdély területére legjobban bevált veteménymagvakat, virágmagvakat, évelőnövényeket, tavaszi virágokat, rózsákat, virággumókat, futócsérjéket, ujdonságokat, legolcsóbban, portómentesen szállít, árjegyzék díjtalan. „Kertészeti”, Hoghiz, Tárnavá-Mare. 1713

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYAKAT, cérna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TARTÓS ANYAGBÓL OLCÓ ARON KÖTÖK. Cím: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra, (Volt Hátulsóköbánya) 12937

Allást keres

Egészséges szoptatós-dajka azonnali belépésre gyakorolható, 4 középiskolai végzettséggel. Ajánlatokat „Gyakorok” jelző alatt a kiadóba.

Házasság

Szerény igényű, fiatal, eszmos nő barátságát keresem, ki vidékre jönne. Választ: W. B. F. Postahivatal. Post-Restante Tárgul-Săcuș. 1765.

FIAIALOK tanácsadója

Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára színes borítóval 30 lej.

Allást nyer

Engros textilvállalat keres azonnali belépésre gyakorolható, 4 középiskolai végzettséggel. Ajánlatokat „Gyakorok” jelző alatt a kiadóba.

A HAZIKUKRASZAI KEZIKÖNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb téstíkat mindenki házilág készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félvázson kötésben 40 lej.

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Felelősszerkesztő: Kocsis Bél

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.